Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

49 йил чиқиши. № 21 (13.581). 25 ЯНВАРЬ, 1967 йил ЧОРШАНБА. Баҳоси 2 тийин.

Н. В. ПОДГОРНИЙ ДАВЛАТ ВИЗИТИ БИЛАН ИТАЛИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Италия Республикасининг Президенти Жузеппе Сарагатнинг таклифига биноан, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 24 январда давлат визити билан Москвадан Римга жўнаб кетди.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари М. Р. Кузьмин, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги чет эллар билан маданий алоқа комитетининг раиси С. К. Романовский, СССР Министрлар Совети Фан ва техника давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари В. А. Трапезников лар Н. В. Подгорнийга ҳамроҳлик қилмоқдалар.

Совет Иттифоқи давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Н. В. Подгорний билан унинг ҳамроҳларини А. П. Кириленко, Д. С. Полянский, И. В. Капитонов, М. С. Соломенцев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. С. Дзоценидзе ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ўша куниёқ давлат визити билан Италияга келди. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН КУБА ТАШҚИ савдо министрини қабул қилди

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 24 январда Кремлда Куба Республикаси ташқи савдо министри Марсело Фернандес Фонтки қабул қилди.

Самимий дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида Совет Иттифоқи билан Куба Республикаси ўртасида савдо-иқтисодий муносабатларни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Суҳбатда Совет томонидан СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. К. Байбаков, ташқи савдо министри Н. С. Патоличев ва бошқалар қатнашдилар. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТОПШИРИҒИ

Бутун онгли ҳаётини улуғ Ленин партияси ишига бағишлаган кекса гвардия вакиллари ҳам, эндигина улуғ коммунистлар армияси сафига кирган ёш коммунист ҳам мана шу сўзни — партия топшириғини эшитганида «лаббай» деб жавоб беради, ғалдаги вазифаларни ҳал қилишга актив киришиб, ғайрат-шижоати жўш уриб кетади.

Тошкент шаҳридаги «Компрессор» заводи коммунистлари коллективнинг кўп қиррали ижтимоий ҳаётида фаол қатнашиб келяптилар. Икки юздан ортиқ коммунистнинг ҳаммасида партия топшириғи бор. Агитатор ва пропагандистларнинг ўзи партия ташкилоти ҳисобидаги коммунистларнинг ярмини ташкил этади. Завод ва цех партия ташкилотининг аъзолари, партгруппа ташкилотчилари, маъмуриятнинг хўжалик фаолиятини назорат қилувчи комиссиялар составида етмиш икки коммунист қатнашмоқда. Етмишга яқин коммунист эса турли жамоат ташкилотларининг фаолиятида — хотин-қизлар совети, касаба союз завод комитети, конструкторлик бюроси ва халқ дружиначилари фаолиятида иштирок этмоқда.

Завод партия ташкилоти ҳар бир коммунистга унинг кўнглига ёқадиган ва қобилиятига яраша топшириқ беришга эришган. Шу боисдан ҳам завод партия ташкилоти ташкилотчилик ва идеология ишларини моҳирона қўшиб олиб бориб, партия ва ҳукумат директиваларини бажаришга бутун коллектив аъзоларини сафарбар этяпти. Завод коммунистлари Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ва инсоният гениси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Бу мусобақада заводнинг ҳамма ишчи ва хизматчилари қатнашмоқдаки, бу ҳол умумий юксалишга эришишнинг гарови бўлмоқда.

Республикамизда партия топшириғини коммунистларни актив ижтимоий фаолиятга жалб этишнинг қудратли воситаси деб билаётган ва бундан моҳирона фойдаланаётган бошланғич партия ташкилотлари, партия комитетлари кўп. Улар ташкилот ҳисобида турувчи ҳамма коммунистларнинг жамоат ишида актив иштирокини, кишиларни тарбиялашда уларнинг таъсирини кучайтиришга муваффақ бўлмоқдалар.

Шу билан бирга баъзи партия аъзолари ҳам борки, улар яхши тайёргарлиги, катта турмуш тажрибаси бўлса-да, партия ташкилотининг фаолиятида актив қатнашмайдилар. Ёки бўлмаса ҳамма соҳада бошқаларга ўрнак бўлишга арзийдиган коммунистлар партия йиғилишларида хўжаликнинг равнақи, ишлаб чиқаришни янада юксалтириш режалари муҳокама қилинаётган пайтда сўзга чиқмай индамай ўтирадилар. Булар нимaнинг оқибати? Аввало, айрим партия ташкилотлари топшириқларни бир группа активларгагина бериб, сунъий равишда партия аъзоларини «актив» ва «пассив» деган икки гуруҳга бўлиб қўядилар. Бу нотўғридир. Партия аъзоси ўзининг Уставда кўрсатилган вазифасини, яъни ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ФАОЛИЯТИДА АКТИВ ИШТИРОК ЭТИШДЕК муқаддас бурчини унутаётган экан, партия ташкилоти бундай коммунистни қаттиқ тартибга чақириши даркор.

Маълумки, ҳар бир партия ташкилотида ҳар қандай топшириқни бажаришга тайёр турган, серғайрат, жўшқин, ташаббускор ва тадбиркор коммунистлар билан бирга жамоат ишида актив иштирок этиш истаги бўлса-да, бироз иймаnадиган, тортинчоқ коммунистлар ҳам бўлади. Мана шундай иймaнувчи, тортинчоқ ўртоқларни ижтимоий фаолиятга тортиш учун партия ташкилоти ва коммунистлар шу ўртоққа кўпроқ эътибор беришлари, уни амалий ишда чиниқтиришлари зарур. Чунки, ПАРТИЯ ТОПШИРИҒИ — УЗИГА ХОС ТАРБИЯ МАКТАБИ БУЛИБ, МАНА ШУ МАКТАБДА КОММУНИСТЛАР ЧИНИҚАДИ, ТОБЛАНАДИ, КОММУНИЗМ ҚУРУВЧИЛАРИ УЛУҒ АРМИЯСИНИНГ ИЛҒОР ЖАНГЧИСИ ДАРАЖАСИГА КУТАРИЛАДИ.

Бунинг учун эса партия ташкилотлари коммунистлар ўртасида чидам билан иш олиб боришлари, партия топшириғини бажаришда уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишлари зарур. Лекин баъзи партия ташкилотлари бундан қочиб, ишнинг «осон» ва енгил йўлига ўтиб оладилар. Топшириқларни бажонидил бажарадиган кишиларга бир нечтадан вазифа бериб, бошқа партия аъзоларини эътибордан четда қолдирадилар. Самарқанддаги «Ингичка» шахта қурилиши партия ташкилоти худди шундай йўл тутган. Ташкилот ҳисобида 70 дан ортиқ коммунист бўлгани ҳолда, партия бюроси 5-6 актив коммунистнигина билиб олган. Қандай топшириқ бўлмасин мана шу кишиларга юклаnаверади.

КПСС Программаси ва Устави коммунистларнинг ҳуқуқ ва бурчларини, уларнинг партия ва халқ олдидаги масъулиятини беқиёс оширди. Коммунистлар ўзларининг ишлаб чиқаришдаги бутун фаолияти, ижтимоий ва шахсий турмушдаги ҳаёти билан бошқаларга намуна бўлиши, партиямиз сиёсатини амалга ошириш учун актив жангчи бўлиши зарурлигини алоҳида уқтирди.

Партия ташкилотлари ҳар бир коммунистнинг ижтимоий ҳаётда актив иштирокини таъминлашлари, ҳар бир коммунистнинг бирор муҳим партия топшириғини бажаришига эришишлари даркор. Коммунистлар шуни эсда тутишлари керакки, партия топшириғини бажариш унинг Уставда кўрсатилган вазифаси, бевосита бурчидир.

— ПАРТИЯНИНГ БУТУН ҲАЁТИ, УНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ ВА КАМЧИЛИКЛАРИ, БИЗНИ ҚУВОНТИРАЁТГАН, ҲАФА ҚИЛАЁТГАН НАРСАЛАРНИНГ ҲАММАСИ,— дейилади КПСС Марказий Комитетининг партия XXIII съездига ҳисобот докладида, — БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИДА АКС ЭТМОҚДА ВА УЗ ИФОДАСИНИ ТОПМОҚДА. ОДАТДА БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА КУПГИНА ЯНГИЛИКЛАР ВУЖУДГА КЕЛАДИ, КУПИНЧА БУ ЯНГИЛИКЛАР БУТУН ПАРТИЯНИНГ МУЛКИ БУЛИБ ҚОЛАДИ.

Шундай экан, область, район ва шаҳар партия комитетлари ўзларининг бутун диққат-эътиборларини улуғ Ленин ибораси билан айтганда «ҚУЙИ ТАШКИЛОТЛАР СУЗДА ЭМАС, БАЛКИ АМАЛДА ПАРТИЯНИНГ АСОСИЙ ТАШКИЛИЙ ЯЧЕЙКАСИ БУЛИБ ҚОЛМОҒИ УЧУН ҚУНТ БИЛАН ИШЛАШ»га қаратишлари лозим.

МОЛДАВИЯДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ҲАФТАЛИГИ

ТАСС мухбири хабар беради: Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланиб совет халқлари дўстлигининг байрамлари ўтказилмоқда. 23 январда Молдавияда Ўзбекистон ССРнинг ҳафталиги бошланди. Бундан аввал Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Литва ҳафталиклари ўтган эди.

Ҳафталик программасида — Ўзбек кинематографиячиларининг асарлари кўрсатилади, кутубхоналар, колхозлар, ўқув юртларида китоб виставкалари ўтказилади, республика экономикаси ва маданиятининг равнақи ҳақида доклад ва лекциялар ўқилади.

ЕР—ХАЗИНА

Хоразмликлар пахтачилик илмида касб камол ҳосил қилиб, довруғ қозондилар. Область пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштирмоқда. 1965 йилда 35 центнерли марра эгалланди. Ўтган йили об-ҳаво ноқулай келган шароитда ҳам ҳосилдорлик камаймади, гектаридан 35 центнердан хирмон кўтарилди.

Илғор районлар, хўжаликлар ва бригадалар ҳар йили рекорд ҳосил етиштириб, ажойиб намуна кўрсатаётирлар. Янгиариқ райони ҳосилдорликни 38 центнерга, шу райондаги Киров номли колхоз 45 центнерга, қатор хўжаликлар 40-44 центнерга етказдилар. Областда ҳар гектар майдонда 50-60 центнер пахта етиштираётган бригадалар сони йилдан-йилга кўпаймоқда.

Хоразм пахтакорлари эришаётган ютуқларнинг сири нимада? Биз бу мақолада пахтачилик агротехникасига доир баъзи масалаларга тўхталмоқчимиз, кейинги йилларда тўпланган тажрибаларни ўртоқлашмоқчимиз.

ЕР, СУВ, ҲОСИЛ

Ер—деҳқоннинг хазинаси, бойлик манбаи. Ерни ишлаб ўзгартириб, мумкин қадар кўпроқ ҳосил берадиган қилиш-деҳқонларнинг вазифаси.

Хоразмнинг тупроқ картаси ўзига хос хусусиятларга эга. Оғир соз тупроқ 55 процентни, ўрта оғир тупроқ 20 процентни, енгил қумоқ тупроқ 25 процентни ташкил этади. Оғир соз тупроқ кўп меҳнат талаб қилади, экиш олдидан ер 3-4 марта бороналанади, чизелланади, 1-2 марта ҳайдалади ва бошқа ишлар бажарилади. Деярли бутун майдон шўрланган. Хоразмда тупроқнинг шўрини яхшилаб ювмасдан туриб юқори ҳосил олиш имкони йўқ.

Пахта етиштиришнинг бутун жараёнида сувдан тўғри фойдаланиш ҳосилнинг тақдирини ҳал этади. Деҳқон таъбири билан айтсак, сув қаерда тамом бўлса, ер ҳам шу ерда тамом бўлади.

Кейинги йилларда Хоразмда барча ирригация тармоқлари реконструкция қилинди. Тошсоқа—Октябрь —Орна, Урганч—Полвон — Ғазовот каби суғориш тармоқлари йирик магистраль каналларга айлантирилди, кўпгина ирригация иншоотлари қурилди.

Баҳорда Амударёда сув кам бўлиши шўр ювишни ўз вақтида ўтказишга халақит беради. Бундай пайтларда, «Ҳамма сув учун курашга!» деган шиор остида минглаб колхозчилар, гидромеханизаторлар дарё бўйларига чиқадилар. Пропеллер насослар воситасида дарёдан каналга, каналлардан эса ички суғориш тармоқларига сув оқизилади. Қудратли техника билан қуролланган пахтакорлар ҳар қандай қийинчиликларни енгиб, экиш олдидан шўр ювишни барвақт ўтказадилар.

Баъзан сув ўз оқимини ўзгартириб, қирғоқларни ўпиради, сув босиш хавфига қарши кураш бошланади. Кейинги уч йил ичида сув босиши оқибатида экин майдонлари ювилиб кетиб, колхозларга миллионлаб сўм зарар етди. Лекин, табиий офат тез даф этилди. Ҳозир дарё қирғоқлари мустаҳкамланмоқда.

Туямўйин сув омбори қурилиши туфайли воҳада сув проблемаси узил-кесил ҳал бўлади, сув босиш хавфи батамом йўқолади, пахта ва бошқа экинлардан барқарор юқори ҳосил олиш учун шароит яратилади.

Хоразм области Амударёнинг қуйи оқимида жойлашганлиги учун ер ости сувлари жуда яқин бўлади. Бунинг устига кўллар кўп. Заҳ сувларни йўқотиш, ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш—деҳқончиликнинг асосий проблемаларидан бири.

Партия ва ҳукуматнинг ғоят катта ёрдами натижасида ерларни мелиорациялаш юзасидан муҳим тадбирлар амалга оширилди. Қардош Туркманистон билан биргаликда Каттакўл дўстлик коллектори ва бошқа бир қатор республикалараро коллекторлар қурилди. Коллекторларни чуқурлаштириш ва тозалашга ҳар йили 2,5 миллион сўм маблағ сарфланмоқда.

Областда ҳар 100 гектар суғориладиган ерга 1,3-1,4 километр узунликда коллектор—зовур тўғри келади. Ер ости сувлари бундан беш йил илгари ўртача 1,5 метр чуқурликда бўлса, энди пасайиб 2,1-2,2 метрга тушди. Бироқ, ҳали ҳам шўрланган майдонлар бор. Ерларни мелиорациялаш давом эттирилаётир.

ХАМИРТУРУШ

Ўғит—ернинг хамиртуруши, тупроқ тузилишини яхшилаш, унумдорлигини ошириш гарови. Ерга минерал ва маҳаллий ўғит солишнинг илмий асосланган схемасига амал қилиш зарур.

Тупроқ шароитини эътиборга олган ҳолда, йил давомида ҳар гектар ерга ўртача ҳисобда 1-1,2 тонна азот, 700 килограммдан кўпроқ фосфор солинмоқда. Ҳар гектарига 15-16 тонна, айрим майдонларга бундан ҳам кўпроқ маҳаллий ўғит берилаётир. Гўнгдан кўпроқ фойдаланиш ҳосилдорликни оширишда ва пахта таннархини арзонлаштиришда муҳим аҳамиятга эга.

Азотли ўғитлар йиллик нормасининг 25-30 процентини ерга экиш олдидан солиш яхши самара бермоқда. Янгиариқ районидаги Киров номли, Ҳазорасп районидаги Нариманов номли колхозларда чигит экиш билан бир вақтда минерал ўғитларни солиш тажрибаси ўзини оқлади. Ғўза униб чиққан пайтда дастлабки культивация билан бирга, қатор оралари ёнбошидан азотли ўғитлар ва чириган гўнг аралашмаси бериш кенг қўлланилмоқда. Бу тадбир ёш ғўзанинг тез амал олишига ёрдам беради.

Маҳаллий ўғитнинг суперфосфат билан аралашмаси тупроққа кўмилиб, 1-2 ой сақланади. Бу—ўғитнинг сифатини яхшилайди. Оғир соз тупроқли ерларнинг ҳар гектарига маълум миқдорда тузсиз қум, қумоқ ерларга эса кесак солиш фойдалидир. Қум ва кесак шўр ювишдан олдин гектарига 80-100 тонна ҳисобида солинса, тупроқнинг тузилиши, физик ва кимёвий ҳолати яхшиланади.

Вегетация даврида ғўзани 2-3 марта озиқлантириш, ўғит солинмагунча эгатга сув қуймаслик керак. Озиқлантириш 15-20 июлгача тамомланса ҳосилнинг эрта пишиб етилишини таъминлайди.

Хоразм шароитида ер баҳорда ҳайдалади. Шўри яхшилаб ювилган, ўғитланган ва тобига келган ерлар «ДТ-54» трактори билан уч корпусли плугда ҳайдалади. Илғор хўжаликларнинг тажрибаси ерни 33-35 сантиметр чуқурликда ҳайдаш туфайли ҳосил кўпайганлигини кўрсатди. Бундай чуқурликда тўрт корпусли плугни трактор тортиши қийин бўлгани учун уч корпусли плугдан фойдаланилади.

Хоразм тажриба станциясида чуқур ҳайдашнинг афзаллиги амалда синаб кўрилди. 30 сантиметр чуқурликда ҳайдалган ернинг гектаридан 50,1 центнер, 35 сантиметр чуқурликда ҳайдалганида 51,9 центнер, 40 сантиметр чуқурликда ҳайдалганида эса 53,2 центнер пахта ҳосили олинди.

Чуқур ҳайдалган майдонни 1-2 марта чизеллаш, сўнгра сифатли бороналаш керак. Шунда тупроқ зичлашади, ерда нам сақланади, натижада кўчатлар тўла бўлади.

ВАҚТ—ОМАД

Деҳқончиликда ҳар бир ишни вақтида ўтказганнинг омади келади, қўли баланд бўлади. Ерларни экишга тайёрлашдан тортиб ҳосилни йиғиб олишга қадар ҳамма иш ўз вақтида бажарилиши асл деҳқонлар учун қоида бўлиб қолган.

Суғориш тармоқларини тозалаш, далаларни шўр ювишга тайёрлаш, техникани беками-кўст тахт қилиш ишларини эрта тамомлаш экишни барвақт ўтказишда муҳим ўрин тутади. Экишни апрелда тугаллашга эришганлар ютади. Чигитни тўла ундириб олишга эришмоқ учун ҳамма чораларни кўриш, қатқалоқни дарҳол йўқотиш, сел ва дўл каби табиий офат оқибатини тезкорлик билан бартараф этиш—хоразмликларнинг диққат марказида бўлади. Мутахассислар ва тажрибали пахтакорлардан иборат комиссия хулосаси билан баъзи карталарга қайта чигит экилади.

Ғўзани гуллатиб, яъни қаритиб суғоришдек зарарли практикага кейинги йилларда барҳам берилди. Айниқса биринчи суғоришни ўз вақтида бошлаш, бунда ўсимликнинг сувга бўлган талабини аниқ ҳисобга олиш лозим. Бизда сувчилар танлаш, уларни ўқитиш тузук йўлга қўйилган. Ғўза чуқур эгатлар орқали жилдиратиб суғорилади, сифон найчалардан кенг фойдаланилади.

Суғоришдан кейин ер тобига келиши биланоқ культивация ўтказилади, тупроқ ҳамиша юмшоқ ҳолда сақланади. Тупроқнинг қотиб қолишига йўл қўйган деҳқон—деҳқон эмас. Бундай ҳолда ғўзанинг майда томирлари узилади, унга озиқ етишмай қолади, ҳосил элементлари тўкилади.

Илгари суғоришни август ойида тўхтатиш практикаси бор эди. Бунга барҳам берилди. Экинни эрта кузакда сувдан қолдириш хатарли. Ғўзанинг сувга бўлган талабини ҳисобга олиб, суғоришни сентябрнинг бошларигача давом эттириш мумкин.

Культивация, ўтоқни ўз муддатида ўтказиш, ғўза қатор ораларида бегона ўт ўсишига асло йўл қўймаслик, ҳашаротни дарҳол қириб ташлаш—ғўза парвариши давридаги асосий тадбирлардир. Областимиз колхозлари алоҳида агротехника тадбири сифатида чеканкани асосан июль ойида, қолоқ участкаларда августнинг бошларида ўтказадилар. Ғўза ғовлаб ўсган участкада иккинчи марта чеканка ўтказиш ҳам ҳосил учун фойда келтиради.

Механизациядан самарали фойдаланиш пахта етиштиришнинг бутун жараёнида катта аҳамият касб этмоқда. Ер ҳайдаш, чигит экиш ва ғўза парвариши даврларида техникадан унумли фойдаланиш қаттиқ назорат остига олинади. Йиғим-теримни механизациялашда олға томон дадил қадам қўйилди. 1966 йилда ҳосилнинг қарийб учдан бир қисми машинада терилди.

Ҳазорасп районидаги комплекс механизациялашган «Коммуна» колхози, Шовот районидаги Чкалов номли колхознинг Зариф Раматов бригадаси, бошқа кўпгина илғор хўжаликлар ва бригадалар механизациядан самарали фойдаланиб, мўл, арзон пахта етиштирмоқдалар. «Коммуна» колхози пахта тайёрлаш йиллик планини бир ойда, Зариф Раматов бригадаси 10 кунда бажарганлиги, йиғим-теримга жуда кам куч ва маблағ сарфланганлиги-техниканинг шарофатидир. Биз ҳозир юқори ҳосил етиштириш билан бирга, пахта таннархини тобора камайтиришга эришишни ўз олдимизга вазифа қилиб қўйдик.

* * *

Ҳамма соҳада ишнинг муваффақияти кадрларга боғлиқ. Ақл-идрок билан иш кўриб, ердан бойлик ундириб оладиган, юқорида баён қилинган агротехника тадбирларини амалга оширадиган кишилар мўл ҳосил ижодкорларидир.

Колхозларга, бригадаларга қишлоқ хўжалик экономикасини, агрономия фанини, механизацияни биладиган кишилар бошчилик қилмоқдалар. Колхозларда 500 дан ортиқ малакали агроном, инженер ва бошқа мутахассислар ишлаяпти. 300 дан ортиқ бригадага агроном ва механизаторлар бошчилик қилади.

Шу кунларда область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари юбилей йили мўл ҳосилига замин яратиш учун астойдил кураш олиб бораётирлар.

Ш. ХУДОЙБЕРГАНОВ — Хоразм область қишлоқ хўжалик бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном, Р. МАДАМИНОВ — Хива районидаги Фрунзе номли колхоз раиси, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг аспиранти, Т. РАҲИМОВ — Янгиариқ районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ж. ЙУЛДОШЕВ — область қишлоқ хўжалик тажриба станциясининг илмий ходими.

Қашқадарё область, Қарши районидаги Карл Маркс номли колхоз чўпони ўртоқ Бозор Суюнов ўзининг ҳалол меҳнати билан ҳаммага танилган. У бу йил ўз отаридаги 700 бош совлиқнинг ҳар юз бошидан 130 тадан қўзи олишга сўз берган. Суратда: Б. Суюнов.

А. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

П. А. Закутскийга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» фахрий унвони бериш тўғрисида

Республикада сув хўжалиги иншоотларини лойиҳалаштиришдаги кўп йиллик самарали ишлари учун «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли «Средазгипроводхлопок» институти Сурхондарё областида сув хўжалиги иншоотларини лойиҳалаш бўлимининг бошлиғи Павел Александрович **Закутскийга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 24 январь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ж. Хоназаровга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» фахрий унвони бериш тўғрисида

Республика қишлоқ хўжалигида қилган кўп йиллик самарали ишлари ва колхоз-совхоз ишлаб чиқаришини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун «Пахтаорол» совхозининг директори Жўра **Хоназаровга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 24 январь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Г. Б. Золотарёвга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган алоқачи» фахрий унвони бериш тўғрисида

Ўзбекистон ССР алоқа органларида кўп йиллик самарали ишлари учун «Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлимининг бошлиғи Григорий Борисович **Золотарёвга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган алоқачи» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 24 январь.
Тошкент шаҳри.

«САВАЙ»ЛИКЛАРГА ЖАВОБАН

«Ҳазорбоғ» совхози — Сурхондарё областининг энг йирик ва илғор хўжаликларидан бири. Машъал хўжалик коллективи социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, бир неча йилдан бери ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғини қўлда сақлаб келмоқда. Беш йилликнинг биринчи йилида ҳам совхоз ишчи-хизматчилари мардонавор меҳнат қилиб, юқори кўрсаткичларга эришдилар: Давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш бўйича йиллик план муддатидан олдин муваффақиятли бажарилди.

Совхозда пахтачиликни ривожлантириш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаштириш, суғориладиган ерларнинг ҳар бир гектаридан унумли фойдаланишда катта ютуқлар қўлга киритилди: 3650 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36,7 центнердан «оқ олтин» етиштирилди, тайёрлов пунктларига 13.300 тонна ёки планда кўрсатилганидан 1.300 тонна ортиқ пахта етказиб берилди. Бу 1965 йилдагидан 420 тонна зиёддир.

Ялпи пахта ҳосилининг қарийб ярми машиналарда терилди. Ҳар бир терим агрегатининг мавсумий иш унуми 70 тоннани ташкил этди.

Илғор бўлим ва бригадалар пахтадан янада баракали хирмон кўтаришиб, деҳқончилик маданиятини юксалтириш — ердан, сувдан, техника ва ўғитлардан оқилона фойдаланиш, агротехникага амал қилиш нималар беришини исбот этишди. Совхознинг Дўстқобил Мирзақулов бошқарувчилик қилаётган бўлимида 880 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 39 центнердан ҳам ортиқ ҳосил олинди. Унинг учдан икки қисми «зангори кема»ларда терилди.

Ўта Раимов, Равшан Мирзаев, Рўзи Нурманов, Исмат Рўзиев, Рўзи Давлатов, Раҳмонқул Хўжамбердиев, Раҳмонқул Маматраҳимов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик гектар бошига 40-43 центнерга етказилди.

Тюпкочи Абдураҳмон Жалюлов бошлиқ звено ишчилари дала ишларини комплекс механизациялашда пешқадамлик қилишди: 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан, жами 180 тонна пахта тайёрланган бўлса, шундан 175 тоннаси машинада терилди.

Звено бошлиғи машинада кунига 7,5 тоннадан пахта териб, 24 иш кунида агрегат бункеридан 181 тонна «оқ олтин» тўкди.

«Савай» совхози коллективининг Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятлари «Ҳазорбоғ» совхози ходимларининг сиёсий ва меҳнат активлигини янада ошириб юборди. «Савай»ликларнинг социалистик мажбуриятлари совхознинг ҳамма бўлим, ферма ва бригадаларида муҳокама этилди, қизғин қўллаб-қувватланди, совхоз коллективининг 1967 йил учун марралари белгиланди.

Совхоз коллективи бу йил 3650 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 38 центнердан пахта етиштириш, ялпи ҳосилнинг 70 процентини машиналарда териш мажбуриятини олди. Дала ишларини комплекс механизациялаш, айниқса пахта теримини машиналаштириш ва унинг сифатини яхшилаш йўлидан бориб, меҳнат унумдорлигини 6-8 процентга ошириш, ишлаб чиқариш харажатларини 130 минг сўмга камайтиришга аҳд қилинди.

«Савай» совхози коллективининг традицион мусобақани давом эттириш ҳақидаги фикрини қизғин кутиб олган «Ҳазорбоғ»ликлар юқори марраларни белгилаб, тадбиркорлик билан иш тутмоқдалар.

Т. ТУМИШЕВ.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ САҲИФАСИ

◆ *Халқ назоратчиси — Қудрат Узоқов*
◆ Фельетон — мулоҳаза ўрнида
◆ Тежамкорлик — соф фойда демак
◆ Контролнинг кучи

РЕСПУБЛИКАМИЗ саноат корхоналарида, қурилиш ва транспорт ташкилотларида тежамкорлик учун кураш қизғин тус олди. Бу курашда Тошкентдаги 2-авторемонт заводининг халқ назоратчилари ҳам актив қатнашмоқдалар. Суратда: халқ контроли группаси аъзоларидан (чапдан): В. И. Ишутина, Я. К. Марин, С. Маметов, Д. Аҳмадгалиев ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

ТИЙИННИНГ ҚАДРИ

Колхоз идорасида ўрта бўйли, тўладан келган, буғдойранг юз, хуштабиат бир йигит билан саломлашдик.

— Колхоз экономисти Қудрат Узоқов шу киши бўлади, — деди правление раиси Йўлдош ака Абраев. — Тийиннинг қадр-қимматини ана шу йигитдан сўраса бўлади. Колхозчилар уни «жонли справочник» дейишади. Бу гапнинг қанчалик тўғри ёки нотўғрилигини билмайман. Аммо гапининг деярли ярми рақамлардан иборат бўлиши рост. Фактсиз, рақамсиз гапиришни хуш кўрмайди. Колхоз экономикаси тўғрисидаги ҳар қанақа рақамни қоғозларни варақламай айтиб бера олади. Юринг, яхшиси, Қудратнинг кабинетида суҳбатлаша қолайлик. Албатта, сизга экономика тўғрисидаги баъзи нарсалар керак бўлиб қолар. Хуллас, ишимиз Қудратсиз битмайди.

Қудрат ҳақиқатан ҳам «жонли справочник» деганларича бор экан. У аввало, ўтган йилги рақамлар тўғрисида гапириб берди. Сўнг бу йилги кўрсаткичлар, хўжалик экономикасининг юксалаётганлиги, пахтачилик, чорвачилик ва бошқа тармоқлардан қанча даромад олинажаги, колхозчиларнинг ўртача ойлик маоши, турли фондларга ажратиладиган маблағлар, маҳсулот таннархи ва уни арзонлаштириш борасида кўрилаётган тадбирлар хусусида тўхталди. Бир дамда у бизни 1970 йилга етаклаб кетди. Беш йилликнинг якунловчи даврасида олинадиган даромадни тармоқлар бўйича мароқ билан сўзлади.

Қудратдан ўзи бошчилик қилаётган халқ назоратчилари группасининг шу кунлардаги фаолияти тўғрисида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Яхшиси, яқинда ўтказилган текширишлар тўғрисида гапириб бера қолай, — сўз бошлади у. — Группамизнинг фаолияти ана шу текширишлар ва уларнинг самаралари билан белгиланади. Яқинда Хуррам Турдиев мудир бўлган 2-қорамолчилик фермасидан сигнал тушди. Ўша кунниёқ фермада текшириш ўтказдик. Текширишда 14 бош сигирнинг бир кун соғилмай қолганлиги аниқланди. Ҳисоблаб кўринг-а ҳар бир сигир икки соғимда ўртача олти литрдан сут берганида ҳам, бир кунда 80 литрдан ортиқ сут соғиб олинар экан. Бу кимга зарар? Колхозчиларга зарар, давлатга зарар. Акт туздик. Колхозга келтирилган зарар ферма мудири Хуррам Турдиевдан ундириб олинди. Шундан буён фермада иш яхши кетяпти, мудир сут соғувчиларнинг ишидан ҳамиша хабардор.

Яна бир мисол. Бободеҳқон ҳосилни саранжомлаб олиши биланоқ келгуси йил ташвиши билан меҳнат қилади. Деҳқончиликнинг боши ҳисобланган шудгорлашни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш асосий масала ҳисобланди. Шудгор қанчалик чуқур ўтказилса, тупроқ структураси шунча яхшиланади, ҳосилдорлик шунча ортади. Пахта майдонларини шудгорлаш пайтида группа аъзолари актив фаолият кўрсатишди. Икки жойда сифат комиссияси туздик. Комиссия аъзолари шудгорланган ҳар бир пайкални текшириб, тракторчилардан қабул қилиб олдилар. Сифатсиз ҳайдалган ерларни тракторчилар қайта ҳайдашга мажбур бўлдилар. Қайта шудгор қилганлиги учун эса тракторчига ҳақ тўланмади. Бухгалтер Жаббор Шукуров, табелчи Саъдулла Тўхтаев, колхозчи Абдували Эргашевлардан иборат комиссия айниқса яхши ишлади. Улар Ҳирож Жўраева бошлиқ бригадада 4 гектар майдоннинг сифатсиз шудгор қилинганлигини аниқлашди. Бу майдон тракторчи Исом Мирзаевдан қабул қилиб олинмади. Комиссия аъзолари бу ўринда фақат тракторчигина эмас, балки механик Иззатулла Зиёдуллаевни ҳам айбдор, деб топишди. Чунки, механик тракторчиларнинг ишини ҳамиша назорат қилиши, шудгорнинг сифатли бўлишини таъминлаши лозим эди. Ана шу 4 гектар майдонни айбдор Исом Мирзаев қайта шудгор қилди. Бажарилган иш учун унга ҳақ тўланмаганлиги устига, ёқилғи ва тракторнинг амортизация харажатлари Мирзаев ва Зиёдуллаевлардан ундирилди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Группа аъзолари техника воситаларини баҳорги мавсумга тайёрлаб қўйишда ҳам, далага гўнг ташиб чиқариш ва ариқ-зовурларни тозалашда ҳам, минерал ўғитларни сақлашда ҳам йўл қўйилган камчиликларни бартараф этишда колхоз правлениеси ва партия комитетига катта ёрдам кўрсатмоқдалар.

Ҳақиқатан ҳам Қудрат айтганидек, халқ контроли группасининг аъзолари колхоз мулкининг талон-торож қилинишига, ишдаги бракка қарши қаттиқ кураш олиб бораётирлар. Группага 40 киши уюшган. Улар орасида турли касб эгаларини учратиш мумкин. Мана, улар: Туроб Орзиев — табелчи, Темир Эшбобоев — устахона мудири, Кароматт Набиева — колхозчи, Тўхтамиш Бегимов — колхоз партия комитетининг секретари, Наби Мавлонов — механизатор, Тошбобо Чориев — колхоз правлениесининг аъзоси, тафтиш комиссиясининг раиси, Мамат Рўзиев — шофер, Авлиёқул Ботиров — колхознинг бош агрономи.

Назоратчилар ҳамиша ва ҳамма ерда ҳозиру-ҳушёр. Колхоз мулкига кўз олайтирганлар, масъулиятсизлик ва бракка йўл қўйганлар уларнинг ўткир кўзларидан қочиб қутула олмайди. Улар колхоз экономикасини муттасил юксалтириш ташвишида.

Т. ШОҚУЛОВ,

Шаҳрисабз районидаги Киров номли колхоз.

ЖОНКУЯРЛАР

Экономикани чуқур ўрганиш, ишлаб чиқаришнинг ҳақиқий жонкуярлари бўлиш, тежамкорлик учун курашиш — халқ контролёрларининг кундалик жонажон иши. Бу соҳада Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли колхоз халқ контроли группасининг фаолияти ибрат бўла олади.

Пахта таннархини қандай қилиб арзонлаштириш мумкин? Бу масала юзасидан халқ контролёрларининг таклифлари партия комитети ва колхоз правлениеси йиғилишида муҳокама этилди. Теримни машиналаштириш, меҳнат харажатларини камайтириш, маблағ ва материалларни тежаш қаттиқ назорат остига олинди. Натижада пахтани машинада теришдан 50 минг сўмга яқин, меҳнат харажатларидан 125 минг сўм, ёқилғини тежаш ҳисобига 12,5 минг сўм, маъмурий-бошқарув аппаратини қисқартириш йўли билан 2169 сўм тежалди.

Чорвачиликнинг рентабелли соҳа бўлиши учун курашда халқ контролёрлари ташаббус кўрсатмоқдалар. Сут товар фермасини механизациялаш, ем-хашакни кўпроқ жамғариш масаласи билан группа аъзолари изчил шуғулландилар. Молхона кўримсиз ҳолда сақланганлиги, сигирлар парваришига совуққонлик билан қаралганлиги, икки бузоқ кирим қилинмаганлиги учун ферма мудири С. Эшматов вазифасидан бўшатилди. Ҳозир фермада аҳвол яхшиланди. Чорвачиликдан 300 минг сўмдан ортиқ фойда кўрилди.

Ўртоқ С. Қозоқов бош бўлган назоратчилар группаси шу кунларда юбилей йили ҳосилига тайёргарлик, чорва қишлови, ишлаб чиқаришда меҳнат унумдорлигини ошириш ва иқтисодий тежаш масалаларини диққат марказида тутмоқда.

М. АМИНОВ,

Хоразм область халқ контроли комитети штатсиз бўлимининг мудири.

БАЗАЛАР, БАЗАЧАЛАР...

ФЕЛЬЕТОН

Қани, дўппини олиб қўйиб шу масалани бир ўйлашиб кўрайликчи. Масалан айтайлик, базалар аслида нима мақсадда ташкил этилади. Яқин атрофдаги ташкилот ёки завод-фабрикаларга хизмат қилиш учунми, ёки бўлмаса айтайлик, яқин атрофдаги ташкилот, завод ва фабрикаларнинг кўзини куйдириш учунми? Масалан, сиз раҳбар бўлган завод Қаршида бўлсаю, шундоққина биқинингизда каппа-катта база бутун ишчи кучи, машинаси билан қани буюринг, деб енг шимариб хизматингизга ҳозиру-нозир турсаю, тўсатдан қўнғироқ қилиб:

— Келиб, Тошкентдан асбоб-ускуна олиб кетасиз! — деб қолсалар, оғринмайсизми? Оғринасиз, албатта. Ахир, ортиқча ҳаракат ёки ортиқча борди-келди ҳаммани ҳам ранжитади-да, шундай эмасми. Ёки Ўзбекистон ССР Министрлар Совети материал-техника таъминоти бош бошқармасининг Қўқон шаҳрига жойлашган областлараро базасида телефон орқали ҳар куни, ҳар соатда бўлиб турадиган мана бу суҳбатни ўзингиз ҳам бир тинглаб кўринг.

— Алло, нега индамайсиз?.. — Зарда билан сўрайди кимдир.

— Индаяпман-ку!

— Менга база директори ўртоқ Нуриддинов керак.

— Нуриддинов эшитяпти.

— 210-мактаб директори Ғуломов бўламан.

— Жуда соз.

— Энди, ўртоқ Нуриддинов, озгина ёрдамингизга муҳтож бўлиб қолдик-да. Шу денг, мактабимизнинг ремонтига юзтагина шифер етмай қолса бўладими... Атиги юзтагина...

— Фондларинг бизда эмас, Фарғонада.

— Юзта шифер деб Фарғонага бориб ўтирмайлик, бир акалик қилинг. Ахир, ўзингизнинг ҳам ўғил-қизларингиз ўқиса керак-ку?

— Ҳеч илож йўқ.

— Ахир, тушунсангизчи!

Ҳозирча иккoвлари тортишиб база билан мактаб кимга қарашли эканлигини аниқлаб тура турсинлар, биз пайтдан фойдаланиб ҳалиги мулоҳазамизни охирига етказиб олайлик.

Қўқондаги мана шу база Халқ хўжалиги кенгаши бўлган пайтларда Халқ хўжалиги кенгашига қарашли корхоналарнигина таъминлар эди. Аммо янги қонун-қоидаларга мувофиқ базанинг иши ўзгариши, таъминот доираси кенгайиши, саноат корхоналаригина эмас, мактаб, касалхона, ўқув юртлари, автомобиль транспорти, қурилиш, савдо ташкилотлари, маданий-маиший хизмат кўрсатувчи ташкилотлар — хуллас ҳамма-ҳаммасини таъминлаши лозим.

Қўқон базаси катта база. Корхона ва ташкилотларга беминнат хизмат кўрсатиш учун ҳамма нарса муҳайё.

Аммо...

Тасаввурингиз аниқроқ бўлсин учун, ҳеч бўлмаса, Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлигини олиб кўрайлик. Бу министрлик ўз корхоналарига зарур бўлган материалларни фақат Тошкентдаги базаси орқалигина беради. Масалан, айтайлик, Қўқондаги қурилиш материаллари заводига икки дона подшипник, 10 метрли кислород шлангаси керак бўлиб қолгудек бўлса, қаердасан Тошкентим деб машина пойга қилишга мажбур бўлишади. От овора, одам овора деганлари шу бўлса керак-да. Ахир, мана шу оворагарчиликлар таъминотни қийинлаштириб, материалнинг таннархини қимматлаштириб юбормайдими? Қўқондаги газ аппаратуралари заводи, «Электромаш» заводининг таъминоти ҳам худди ана шу усулда олиб борилади. Ёнгинасида кап-катта база туриб, озгинагина қуйилма ёки рангли металл даркор бўлиб қолса, қуруқ машинани тарақа-туруқ қилиб шаҳарма-шаҳар кезишга мажбур бўлишади.

Базалар корхоналарга яқинроқ жойланса, қани айтингчи, нур устига нур бўлмасмиди!

Ёки, тасаввурингиз бундан ҳам аниқроқ бўлсин учун яна бир мисолни олиб кўрайлик. Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат министрлиги нон комбинати каби корхоналарни материаллар билан Қўқондаги база орқали таъминлайди-ю, худди шу Қўқон шаҳридаги вино заводи билан консерва заводи керакли нарсаларни Тошкентдан олиб келишга мажбур бўлишади. Шу кеча-кундузда Қўқон атрофида турли министрликларга қарашли тармоқ базалари, ангишвонадек келадиган кичик-кичик базачалар шунақанги кўпайиб кетганки, баъзан ҳисобдан адашиб кетасиз. Базачалардаги азамат йигитлар гоҳо савдонинг тайини бўлмаганлиги учун кун бўйи бармоқ яширар ўйнаб ўтиришади.

Параллел базалар асосида областларда универсал базалар ташкил этилса, қани айтингчи, нур устига нур бўлмасмиди? Корхона-ю, ташкилотлар керакли материални ўз вақтида олиб, транспорт харажатлари ҳам камайиб, фойда устига фойда бўлмасмиди...

Шундай қилиб, Қўқонда икки раҳбар ҳамон тортишиб ўтирибди.

— Йўқ, йўқ!. Бу бориб турган оворагарчилик, — дейди мактаб директори бўғилиб, — юзта шифер учун шунча йўл босиб Фарғонага бориб келиш... Кечирасиз, бу...

— Иложимиз йўқ деяпман-ку, — дейди база директори ундан баттар бўғилиб, — буни биз ҳал қилолмаймиз, юқоридагилар ҳал қилишади.

Чиндан ҳам масъул ташкилотлар мана шу масалани навбатдаги масала сифатида яна бир карра кўриб чиққанларида чакки бўлмасди.

Шундай эмасми?

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

Рассом блокнотидан

Қалбаки ишнинг қийиғи чиқди.

— Газ плитасини ўрнатишга шунча ариза ёздим, энди газ келтиришга қанча ариза ёзар эканман?

Сигир: силос бўлмагач шунисига ҳам шукур қилаверамизда, бўтам.

М. Воробейчиков чизган расмлар.

ХАЛҚ МУЛКИ — МУҚАДДАС

Халқ бойлигини кўз қорачиғидай асраш кишиларимизнинг ажойиб фазилати. Лекин баъзан орамизда шундай кишилар ҳам учраб турадики, улар социалистик мулкни асрашга бефарқ қарайдилар, ўзларининг қонунсиз ва нотўғри хатти-ҳаракатлари билан давлатга зарар келтирадилар. Республика халқ контроли комитети яқинда ана шундай ўзбошимчани тартибга чақириб қўйди. Бу ўзбошимча ким дейсизми? Танишинг:

«Главташкентстрой»нинг 2-«Таштрансспецстрой» трестига қарашли 7-қурилиш бошқармасининг бошлиғи Штрамель. Бу киши Сағбон кўчасидан Қорасарой кўчасигача коллектор қазиш жараёнида шу участкада илгари барпо этилган газопровод тармоғини бузиш ҳақида кўрсатма берган. Хизмат вазифасини суиистеъмол қилган бу бебош шу тариқа давлатнинг 20 минг сўм маблағига сув қуйган. Бу қонунсиз ишда трест раҳбарлари Абдуқодиров ва Виксман ўртоқлар ҳам айбдорлар. Чунки улар ўз қарамоғларидаги бошқарма фаолияти устидан етарли назорат ўрнатмаганлар. Ҳатто Штрамелнинг ярамас хатти-ҳаракатлари ҳақида сигнал тушганда уни тартибга чақириш ўрнига ҳимоя қилмоқчи бўлганлар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

Кўриниб турибдики, «Главташкентстрой» раҳбарлари бу система тарқибига кирувчи корхона ва муассасалар фаолиятига етарли раҳбарлик қилмаётирлар. «Ташпромкоммунгаз» ва «Средазнефтегазстрой» трестларининг раҳбарлари Кейнов, Кияшко, Культигин ўртоқлар, ўртоқ Рушковский бошчилик қилаётган «Ташгипрогор» лойиҳа институти мазкур жойда газопровод тармоқлари ўтказишда лойиҳа бўйича ишламаганлар, газопровод шохобчалари аҳволини вақтида текшириб турмаганлар.

Ўзбекистон ССР халқ контроли комитети қурилаётган газопровод участкасини бузишда ўзбошимчалик қилгани, давлатга катта зарар келтиргани учун Штрамелни вазифасидан четлаштирди ҳамда унинг жиноий иши ҳақидаги материалларни тергов органларига топширди.

Ўз қарамоқларидаги ташкилотларга етарли назорат қилмаганликлари, Штрамелнинг жиноий ишини қоралаш ўрнига, уни қувватлаганликлари учун 2-«Таштрансспецстрой» тресги бошқарувчиси ўртоқ Абдуқодировга ҳайфсан, шу трестнинг бош инженери ўртоқ Виксманга эса қаттиқ виговор эълон қилинди.

«Ташпромкоммунгаз» ва «Средазнефтегазстрой» раҳбарларининг газопровод шохобчаларини сақлашдаги беларволиклари кўрсатиб ўтилди ҳамда унинг раҳбарларига бу ишда айбдор бўлган кишиларни жавобгарликка тортиш топширилди.

«Ташгипрогор» лойиҳа институти директори ўртоқ Рушковскийнинг сифатсиз лойиҳа тузишда айбдор бўлган кишилар жазоланажаги ҳақидаги маълумоти инобатга олинди. Унга лойиҳа ҳужжатлари тайёрлаш устидан қаттиқ назорат ўрнатиш топширилди.

Халқ контроли комитети «Главташкентстрой» бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Чаусов эътиборини мана шундай камчиликларга бундан буён йўл қўймасликка қаратди.

Социалистик мулкка хўжасизларча муносабатда бўлувчилар халқ нафратига дучор бўлади ва улар қаттиқ жазога тортилади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Советн Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИНИНГ СОСТАВИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, поселка, қишлоқ ва авул Советларига сайлов ўтказиш тўғрисидаги Низом»нинг 28 ва 44-моддаларига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Область ва Тошкент шаҳар сайлов комиссиялари меҳнаткашларнинг жамоат ташкилотлари ва жамиятларининг қуйидаги вакиллари составида тасдиқ этилсин:

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

Шаҳар сайлов комиссиясининг раиси **Ғуломова** Баҳри — Ўзбекистон маданият ходимлари касаба союзидан.

Шаҳар сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Окунский** Владимир Викторович — Тошкент шаҳар коммунистик ташкилотидан.

Шаҳар сайлов комиссиясининг секретари **Кургузов** Иван Петрович — Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссарлиги ходимларидан.

ШАҲАР САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Алиева Софья Ханафиевна — «Ўзбекистон ССР 25 йиллиги» 6-шаҳар касалхонаси ходимларидан.

Ахманова Антонина Васильевна — «Қизил тонг» тикув фирмасининг коммунистик ташкилотидан.

Жўраева Хатира — Бадиий буюмлар фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Каримов Қобил — «Ўзбексельмаш» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Мавлонова Нуринисо Тўхтахўжаевна — Тошкент тўқимачилик комбинати 1-тўқувчилик ишлаб чиқариши ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Пелепец Иван Петрович — 153-қурилиш тресги касаба союз ташкилотидан.

Синицин Михаил Георгиевич — «Ташкентгкабель» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Умаров Эркин Абдуллаевич — Ўзбекистон Ленинчи коммунистик ёшлар союзи Тошкент шаҳар ташкилотидан.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Область сайлов комиссиясининг раиси **Ҳайдарова** Гавҳар Қодировна — область касаба союзлари Советидан.

Область сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Мирзаев** Маҳмуд Мирзаевич — Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институтининг ходимларидан.

Область сайлов комиссиясининг секретари **Аҳмедов** Саидориф — Тошкент область коммунистик ташкилотидан.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Бекмуродов Кайлан — Ангрен кўмир разрези ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Бондаренко Валентина Ивановна — В. И. Ленин номли Олтин топган комбинати қўрғошин-рух саралаш фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Дадажонов Турсунали — Бекобод районидаги Ленин номли колхоз колхозчиларидан.

Миркамолова Нортожи — Юқори Чирчиқ районидаги Павлов номли 36-мактаб ўқитувчиларидан.

Нуриддинов Саид — В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Романцов Василий Сергеевич — Чирчиқ электрохимия комбинати 20-цехи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Ҳасанова Умри — Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоз колхозчиларидан.

Хван Вера Николаевна — Янгийўл районидаги Олмазор касалхонаси ходимларидан.

Эшматова Ҳури — Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози касаба союз ташкилотидан.

Юрьева Маргарита Николаевна — Ўзбекистон Ленинчи коммунистик ёшлар союзи Тошкент область ташкилотидан.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

Область сайлов комиссиясининг раиси **Эгамбердиев** Маҳмуд — касаба союзлари область советидан.

Область сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Чуркин** Тимофей Иванович — Андижон область коммунистик ташкилотидан.

Область сайлов комиссиясининг секретари **Аббосова** Ойдин Солиевна — Ўзбекистон Ленинчи коммунистик ёшлар союзи Андижон область ташкилотидан.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИДА

Фарғона область халқ контроли комитети область меҳнаткашларига маиший хизмат кўрсатишнинг аҳволи билан муфассал танишиб чиқди. Текширишда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган талабларидан орқада қолаётганлигига доир фактлар очиб ташланди. Фарғона, Бағдод ва Охунбобоев район маиший хизмат комбинатлари устахоналарида, шунингдек Фарғона ва Марғилон шаҳарларидаги маиший комбинат корхоналарида хизмат кўрсатиш тартиблари қўпол равишда бузилмоқда. Текшириш натижалари область халқ контроли комитетида муҳокама қилиниб, бу ишда айбдор бўлган кишилар қаттиқ жазоланди.

* * *

Халқ назоратчилари Каттақўрғон гўшт комбинатида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини текширдилар. Текширишда маҳсулот сифати пастлиги, бунга технология қоидаларига риоя қилинмаётгани, санитарияга эътибор берилмаётгани сабаб бўлаётгани маълум бўлди. Кўпинча тайёр маҳсулот омборга тушмасдан, тўғридан-тўғри жўнатилаверган. Шаҳар халқ контроли комитети комбинат директори И. Ҳайитовга виговор эълон қилди ва маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш юзасидан тегишли чоралар кўришни топширди. Комитет колбаса цехи мастери А. Жўрақуловни қаттиқ жазолади ва комбинат врачи Е. П. Тимофеевани огоҳлантирди.

* * *

Назоратчилар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қишлоқ хўжалик техникасини жиноятқорона-совуққонлик билан сақлаганлик учун жиноий жавобгарликка тортиш ҳақидаги Фармони Қўнғирот районида қандай бажарилаётганлигини текшириб, кўпгина қишлоқ хўжалик техникаси, минерал ўғит ва бошқа қимматли материаллар очиқ ҳавода ётгани, бунинг оқибатида уларнинг кўпи ишдан чиқаётганини аниқладилар. Текшириш якунлари Қўнғирот район халқ контроли комитетида муҳокама қилиниб, «Узсельхозтехника» район бирлашмаси бошлиғи Ш. Пирниёзов, бош инженер Ж. Елмуратовларни қаттиқ огоҳлантирди ва улар социалистик мулкни сақлашда тегишли чора кўрмасалар, қаттиқроқ жазога тортилишлари ҳақида огоҳлантирилди.

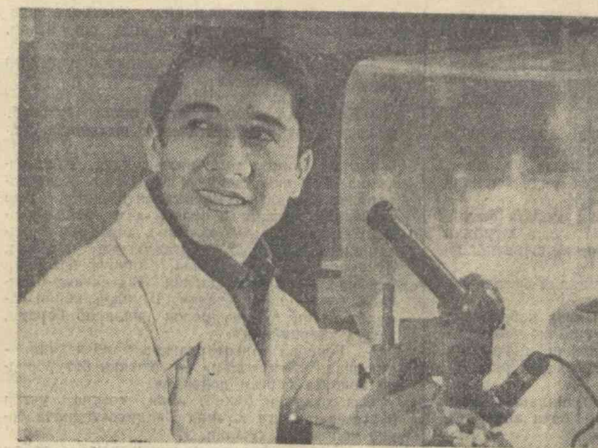

Алишер Навоий номидаги Самарқанд Давлат университети биология факультетининг умуртқасизлар зоологияси кафедраси аспиранти Э. Абдуллаев ўрмон зараркунандаларига қарши кураш йўлларини акс эттирган муҳим диссертациясини тугаллаш олдида турибди. Чапдаги суратда Э. Абдуллаев иш устида. Қорақалпоғистон АССР. Автоном республикада ишлаётган врачларни узоқ районларда ҳам тез-тез учратиш мумкин. Бу — сил касалликларига қарши курашувчи диспансернинг флюорографик станциясидир. Врачлар аҳолини медицина назоратидан ўтказаётирлар, уларга маслаҳатлар бераётирлар. Ўнгдаги суратда ана шу станция «Нукус» совхозида.

А. Кузьменко ва А. Ходаков фотолари, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ОСМОННИ ЗАБТ ЭТАЁТГАНЛАР*)

ҲАРБИЙ ҲАВО КУЧЛАРИНИНГ СИНОВЧИ АЭРОДРОМИДАН РЕПОРТАЖ

«БОМБЕРЛАР»

Сергей Григорьевич Дедух мени хушмуомалалик билан бўлса-да, лекин бирмунча хавотирланиб кутиб олди.

— Нима учун сиз, журналистлар қаҳрамонларингизни «кўкка кўтариш»га ҳаракат қиласиз?— деди у. — Учувчи ҳақида ёзаётган бўлсангиз, албатта «уни осмон чақирди» дейсиз. Агар жангдаги киши тўғрисида ҳикоя қилмоқчи бўлсангиз, уни шундай «баҳодир»га айлантириб юборасизки, ўзини-ўзи танимай қолади. Сизнингча, қаҳрамон ким ўзи? Толстой асаридаги капитан Тушинми? Шундай бўлса, нима учун Лев Николаевич уни оддий киши қилиб кўрсатишдан қўрқмаган?...

Шу истеҳзоли саволлардан зўрба-зўр қутилиб, ўзимнинг саволларимни беришга шошиламан.

—Синовчиларимиз қилаётган асосий иш,— жавоб беради Сергей Григорьевич, — машиналарни бехавф-хатар қилишдир. Мана шу «бехавф-хатар қилиш» вақтида учувчиларнинг ҳаётини ўртага тикадиган ҳоллар ҳам бўлиб туради...

«Бомберлар», агар таъбир жоиз бўлса, душманни яксон қилиш воситаларини «чархлашади». Товуш тезлигидан юқори тезликларда бомба ташлаш энг янги усулларини чиниқтиришади ёки у ерда айтишларича, ракета билан шикаст етказиш комплекслари; ердаги ва денгиздаги хилма-хил нишонларни яксон қиладиган қуролни ишлатишни чиниқтиришади.

Дедухнинг ўзи синовчиликка мана бундай тушиб қолган. Сергей Григорьевич москвалик. Урушгача тўқимачилик машинасозлиги институтида ўқиган. Иккинчи курсда аэроклубни тугатиб учувчи бўлган. Унинг спортга иштиёқи шу тарафдан бўлган (хўш, буни осмон чақирди, деб бўладими?). Балашов учувчилар мактабига кирган. Шунда уруш бошланиб қолган.

Сибирда инструкторлардан «Р-5» бомбардимончилар полки тузилган. Қирқ иккинчи йил Сталинград остонасида жанговар топшириқларга — бомбардимон қилиш, разведка қилишга уча бошлашган. Кўпроқ кечаси учишган—шундай қилинса, талафот кам бўларди. Немисларнинг зенит тўплари катта тезликка мўлжалланган бўлиб, кундузи мўлжалга тузатиш кирита олиб отишлари мумкин эди. 43-йили Украинадаги Купянск остонасида юзинчи жанговар учишида Дедухни уриб туширишган. Даволанган-у, яна жангга кирган.

Қўрқинчли эдими? Бўларди. Аммо биринчи жангда эмас. Қўрқинч деган нарса тажриба билан, бўлаётганларнинг бутун хавф-хатарини тушунганингдан кейин, шу учишинг охиргиси бўлиб қолиши мумкинлигини билганингдан кейингина сенга ёпишиб олиши мумкин... Дедух Донбассдаги Артемск яқинида душманни қандай бомбардимон қилганликларини эслайди. Бомбани ташлашган, сўнг бурилишган. Шунда штурман: «Нима қиляпсан?» деб қичқириб қолган

— Самолётни тўғрилаяпман, — деб жавоб бераман. Мен эса шунда фазовий мўлжал олишни йўқотиб қўйиб бошқа педални босаётган эканман. Фашистлар бунчалик саводсизларча учишни кутишмаган экан бизга қараб ўт очишмаган. Бўлар иш бўлганидан кейингина қўрқиб, «тиззаларим қалтираб кетди»...

*) (Боши газетанинг 24 январь сонида босилган).

(Давоми тўртинчи бетда)

ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ

ЯШНАЁТГАН ҚИШЛОҚ

Чим қишлоғи Қамаши районининг кўрки. Йил сайин юксалиб бораётган бу қишлоқ бағрида «Коммунизм йўли» гигант колхозининг аъзолари маданий ва фаровон ҳаёт кечиришмоқда. Бу ердаги 1 та ўрта ва 2 та саккиз йиллик мактабда колхозчиларнинг 2000 дан ортиқ ўғил-қизлари таълим-тарбия олишяпти. 25 ўринли касалхона, 2 медицина пункти, қишки ва ёзги клуб, 2 кутубхона, радиоузел ва бошқа маданий-маиший муассасалар меҳнаткашларга намунали хизмат қилмоқда.

Қишлоқ Совети ва унинг доимий комиссиялари, депутатлар қишлоқ Совети олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Қишлоқ Советида ҳаммаси бўлиб 39 депутат бор. Улар бир неча доимий комиссияга уюшган. Комиссиялар иши план асосида олиб борилмоқда. Комиссия аъзолари қишлоқ Совети сессияси муҳокамасига муҳим масалаларни киритмоқдалар. Ўтган йил давомида қишлоқ Совети сессияси муҳокамасига доимий комиссиялар томонидан 20 дан ортиқ масала киритилди ва ҳал этилди.

Советнинг яқинда бўлиб ўтган сессиясида меҳнаткашларга медицина хизмати кўрсатиш масаласи муҳокама қилинди ҳамда аҳолига медицина хизматини яхшилашга қаратилган муҳим тадбирлар белгиланди.

Депутат Р. Норбўтаев раислик қилаётган қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг иши ҳам диққатга сазовордир. Доимий комиссия аъзолари қишлоқ Совети территориясидаги хўжаликда қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини комплекс ривожлантириш учун мавжуд резерв ва имкониятларни қидириб топмоқдалар. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг тўла ва ошириб бажарилишига қаратилган тадбирлар белгиламоқдалар. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши қувончли натижалар бермоқда. «Коммунизм йўли» колхози ўтган хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлади.

Шу нарса қувончлики, қишлоқ Совети депутатлари меҳнатда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Депутатлардан Ойна Абдиназарова, Парда Норов, Абдулла Салаев, Рашид Норбўтаев ва бошқалар ана шулар жумласидандир. Ёш сут соғувчи О. Абдиназарова ўтган йили ҳар бош жайдари сигирдан пландаги 1200 ўрнига 2100 килограмм серқаймоқ сут соғиб олиб, колхозда сут тайёрлаш планининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшди.

Доимий комиссиялар, депутатлар ташаббускорлигига таяниб иш олиб бораётган Чим қишлоқ Совети юбилей йилида ҳам ўз олдида турган вазифаларни муваффақиятли адо этишига, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларига ўтказиладиган сайловларни зўр тайёргарлик билан кутиб олишига ишончимиз комил.

Э. ХОЛБУТАЕВ.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

АНДИЖОН ИНЖЕНЕРЛАРИ

Иттифоқимизда ягона Андижон пахтачилик институтининг қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультетини 70 талаба тамомлаб, инженер-механик дипломини олди. Ёш инженерлар ишга жўнаб кетдилар.

И. ҲАМРОҚУЛОВ.

КРЕДИТ ФОЙДА КЕЛТИРМОҚДА

АНДИЖОН, 23 январь. (ЎзТАГ). Андижондаги мой-ёғ комбинатининг коллективи янги машиналар сотиб олиш учун берилган банк кредитидан моҳирлик билан фойдаланмоқда. Янги йилда корхона 20 минг сўм кредит олади. Бу маблағ шротни нам билан термик қайта ишлаш учун ускуналар сотиб олишга сарф қилинади. Шу мақсадга сарф қилинадиган ҳар бир сўм икки сўм фойда келтиради.

Янги йилда шаҳардаги саноат корхоналаридан узоқ муддатли кредит сўраб берилган талабномалар ҳозирнинг ўзидаёқ чорак миллион сўмдан ошиб кетди.

ХАЛҚ ШОИРИ НОМИГА

Қардош Қирғизистон ССР, Ош область, Аравон районининг Гулистон қишлоқ Советида янгидан қад кўтарган ўрта мактабга Ўзбекистон халқ шоири академик Ғафур Ғулом номи берилди.

Н. ИНОҚОВ.

ХАТЛАР ОҚИМИ

ЛЕНИНГА ҲАЙКАЛ

Вобкент районидаги «Ленинобод» колхозининг марказида улуғ доҳиймиз В. И. Ленинга ҳайкал ўрнатилди.

Н. Рамазонов.

Бухоро области.

ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

Киров районидаги «Бешариқ» совхозида қурилиш ишлари қизитиб юборилди. Ўтган йили совхозда 500 кишига мўлжалланган клуб, кўп ўринли болалар яслиси, кутубхона, ҳаммом қурилиб фойдаланишга топширилди. Биноларни Худойберди Фозилов бошлиқ қурувчилар бригадаси қурди.

Б. Маҳмудов.

Фарғона области.

«ГУЛИ СИЁҲ» — КОЛХОЗ САҲНАСИДА

Сирдарё область музикали драма ва комедия театри коллективи афғон драматурги Соҳиб Жамолнинг «Гули сиёҳ» спектаклини Жиззах районидаги Энгельс номли колхозда намойиш қилди.

Ғ. Даманов.

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

Журналнинг январь ойи сони КПСС Марказий Комитетининг (декабрь) Пленуми материаллари билан очилади. Бу сонда «Партиянинг қуйи звенолари» сарлавҳали бош мақола, «Улуғ Октябрь 50 йиллигига» рубрикаси остида тарих фанлари кандидати Д. Рудзянскийнинг «Ягона оилада», тарих фанлари кандидати Ю. Алескеровнинг «Вахт сарчашмаларида» сарлавҳали мақолалари босилган.

Журналнинг «Хўжаликка раҳбарлик» бўлимида Ўзбекистон КП Қашқадарё область комитетининг биринчи секретари С. Асомовнинг «Энг муҳими — ташкил этиш», Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхози партия комитетининг секретари И. Журавлевнинг «Янгича иш усулларини излаб топмоқдамиз» сарлавҳали мақолаларини ўқиш мумкин.

Шунингдек, журналнинг «Ташкилий-партиявий иш», «Мулоҳазалар, таклифлар», «Журналхонлар билан ёзишмалар», «Идеология иши ва ҳаёт» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар бор.

АТОҚЛИ ОЛИМ

ЮБИЛЯРЛАРИМИЗ

Бугун мамлакатимиз илмий жамоатчилиги атоқли тарихчи, этнограф ва археолог олим, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фахрий академиги, Ўзбекистон ССР, Тожикистон ССР ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, тарих фанлари доктори, профессор Сергей Павлович Толстов туғилган кун нинг 60 йиллиги ва илмий педагогик ҳамда жамоатчилик фаолиятининг 40 йиллигини кенг нишонлайди.

Сергей Павловичнинг ижодий фаолияти жуда эрта бошланди. У ўзининг бутун эътиборини Ўрта Осиё халқларининг қадимги ва ўрта асрлар тарихи, археологияси ва этнографиясини чуқур ўрганишга қаратди. С. П. Толстов 1937 йилда Хоразм комплекс археология ва этнография экспедициясини ташкил этди. Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССР территорияларида узоқ йиллар давомида катта текшириш ва қазиш ишларини олиб борди. Бу топилмалар орасида эрамиздан аввалги IV-I асрларга оид «Қўй қирилган қалъа» ва эрамизнинг III-IV асрларига тегишли «Тупроқ қалъа» алоҳида ўрин тутади. Тупроқ қалъадаги Хоразмшоҳлар саройида Сергей Павлович биринчи бўлиб сарой архивидан иборат қадимги Хоразм ёзувларини топди. Экспедиция, шунингдек, Хоразмнинг қадимги ва ўрта аср ирригация шохобчаларини, Катта Сариқамиш хавзаси ва Қуйи Сирдарёни чуқур тадқиқ қилди. У Ўзбойни текшириб, унинг қадимги оқими ҳақидаги мунозарали масалани ҳал этди.

Хоразм комплекс археология ва этнография экспедициясининг кўп йиллар давомида тўплаган муҳим ва бой илмий материаллари асосида С. П. Толстов ўзининг «Қадимги Хоразм» ва «Қадимги Хоразм цивилизациясини излаб» номли капитал монографияларини яратди. Сергей Павловичнинг мана шу йирик асарларида ва кейин эълон қилинган мақолаларида баён этилган илмий кашфиётлар фақат совет тарих фанигагина эмас, балки бутун дунё фанига бебаҳо ҳисса бўлиб қўшилди.

С. П. Толстов эрамиздан бир неча аср илгари вужудга келган ва юксак даражада тараққий этган қадимги Хоразм цивилизацияси асосида ўзига хос принципиаллик билан марксистик диалектик ва тарихий материализм позициясида туриб, тарих фани соҳасидаги идеализм ва догматизмга қарши, буржуа «тарихчи»ларининг гўё Ўрта Осиё халқлари тарихий халқ «эмаслиги», уларнинг маданияти Эрон ва бошқа мамлакатларнинг маданиятига «тобе эканлиги» ҳақидаги асоссиз ва тутуруқсиз даъволарига қақшатқич зарба берди.

Кейинги даврларга оид ёдгорликларни ўрганиш асосида Сергей Павлович Хоразмда ва Ўрта Осиёнинг бошқа жойларида қулдорлик тузумининг емирилиши ва феодал ишлаб чиқариш усулига ўтиш даврларини белгилаб берди.

Сергей Павлович ўзининг ва бошқа совет тарихчи археолог олимларининг кашфиётларига асосланиб, Ўрта Осиё тарихини социал-иқтисодий жиҳатдан даврларга бўлишнинг асосий қоидаларини аниқ белгилаб чиқди. Натижада «Ўзбекистон халқлари тарихи»нинг биринчи ва иккинчи нашрлари тайёрланди ва босиб чиқарилди.

Ёш олимларни тарбиялаб етиштиришда Сергей Павловичнинг хизматлари айниқса каттадир. Унинг бевосита раҳбарлиги остида маҳаллий миллат вакилларидан кўпгина мутахассислар етишиб чиқди. Ҳозир улар Совет фанини янада юксалтириш соҳасида самарали ишлар қилаётирлар.

С. П. Толстов катта илмий тадқиқот ишларини раҳбарлик ва жамоат ишлари билан қўшиб олиб боради. У, Москва Давлат университетининг этнография кафедрасига ўн йилдан кўпроқ бошчилик қилди. Сергей Павлович СССР Фанлар академиясининг Миклухо Маклай номидаги этнография институтининг директори сифатида бутун Совет Иттифоқи территориясида олиб борилган этнографик илмий тадқиқот ишларига узоқ йиллар давомида узлуксиз раҳбарлик қилиб келди. У «Советская этнография» журналининг бош муҳаррири ва катта Совет энциклопедияси Бош редакцион коллегиясининг аъзосидир.

Атоқли олим Сергей Павловичнинг тарих, археология ва этнография фани соҳасидаги, Ўрта Осиё халқлари тарихини марксизм-ленинизм нуқтаи назаридан ёритиб бериш ва илмий кадрлар тарбиялаб етиштиришдаги катта хизматларини тақдирлаб, СССР Олий Совети Президиуми уни Меҳнат Қизил байроқ ордени ва медаллар билан мукофотлади. «Қадимги Хоразм» капитал монографияси учун унга биринчи даражали Давлат мукофоти берилди.

Туғилганига 60 йил ва илмий фаолиятига 40 йил тўлганлиги нишонланаётган бугунги кунда биз ҳам юбилярнимиз Сергей Павлович Толстовга сиҳат-саломатлик, узоқ умр ва катта муваффақиятлар тилаймиз.

Х. МУҲАММЕДОВ,
тарих фанлари кандидати.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Абдуллаев Хабибулло — Чуст районидаги «Биринчи Май» колхози коммунистик ташкилотидан.

Абдуллаева Гулчеҳра Назирхоновна — Андижон шаҳар коммунистик ташкилотидан.

Зокиров Мухтор — Хўжаобод районидаги «Бўстон» нефть кони комсомол ташкилотидан.

Мирзажонова Ойлархон — Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхози 2-бўлимининг ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари ва хизматчиларидан.

Пўлатова Зинаида Александровна — Намангандаги 18-қурилиш бошқармаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Рустамова Маъфиратхон — Москва районидаги «Октябрь» колхози колхозчиларидан.

Содиқов Соли — область кинолаштириш бошқармаси ходимларидан.

Тинишева Вера Семеновна — Андижон машинасозлик заводи касаба союз ташкилотидан.

Улуғхўжаева Хажалхон — Андижон районидаги Олтинкўл касалхонасининг ходимларидан.

Ҳожиев Садриддин — Наманган район «Партия XXII съезди» колхози касаба союз ташкилотидан.

БУХОРО ОБЛАСТИ

Область сайлов комиссиясининг раиси **Жумаев** Сано — Область касаба союзлари советидан.

Область сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Юртаев** Василий Андреевич — Бухоро область коммунистик ташкилотидан.

Область сайлов комиссиясининг секретари **Васильева** Елизавета Георгиевна — область кутубхонаси ходимларидан.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Афанасьев Павел Федорович — Когон станцияси локомотив депосининг коммунистик ташкилотидан.

Горюнов Иван Андреевич — область ҳарбий комиссариати йиғилишидан.

Набиева Хабиба Субхоновна — Бухоро шаҳридаги Энгельс номли 7-мактаб ўқитувчиларидан.

Расулева Амина — Вобкент районидаги Куйбишев номли колхоз колхозчиларидан.

Ривкина Анна Лазаревна — Когон станцияси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Саидова Розия Мирхоновна — «Партия XVI съезди» тикув фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Сулаймонов Неъмат — Бухоро районидаги «Правда» колхози колхозчиларидан.

Шарифова Сожида — Ғиждувон тери-венерик касалликлар диспансери касаба союз ташкилотидан.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

Область сайлов комиссиясининг раиси **Худойназаров** Ҳомид — область касаба союзлари советидан.

Область сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Головачев** Иван Иосифович — Қашқадарё область коммунистик ташкилотидан.

Область сайлов комиссиясининг секретари **Мелнишева** Нина Григорьевна — область соғлиқни сақлаш бўлимининг ходимларидан.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Алиқулов Ҳаит — Шаҳрисабз пахта заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Боқиев Сами — Яккабоғ район коммунистик ташкилотидан.

Жуков Юрий Борисович — область алоқа бошқармаси касаба союз ташкилотидан.

Исматов Юсуф — «Пачкамарводстрой» қурилиш-монтаж бошқармасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Қурбонова Мукар — Қарши район «Ленинизм» колхози колхозчиларидан.

Раҳмонова Робия — Қарши тикув фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Шерназарова Маҳсад — Косон районидаги Ленин номли совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва хизматчиларидан.

Юсупова Инқилоб Турсуновна — Ўзбекистон Ленинчи коммунистик ёшлар союзи Қашқадарё область ташкилотидан.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

Область сайлов комиссиясининг раиси **Сатторов** Ҳазрат Ғаффорович — область касаба союзлари советидан.

Область сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Куксенко** Виталий Павлович — Самарқанд маданият ходимлари касаба союзининг шаҳар комитетидан.

Область сайлов комиссиясининг секретари **Муқимова** Ҳабиба Муқимовна — Каттақўрғон шаҳридаги В. И. Ленин номли 13-мактаб ўқитувчиларидан.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Истамқулов Раббим — Самарқанд районидаги «Комсомол» колхози колхозчиларидан.

Қодирова Рисолат — Пайариқ районидаги «Даҳбет» совхози ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва хизматчиларидан.

Қўнғиротов Норбўта — Пастдарғом районидаги «Москва» колхози колхозчиларидан.

Набиева Бибинур — Самарқанддаги «Серп и молот» консерва заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Набиева Мария Абдуғаниевна— Самарқанд медицина институти профессор-ўқитувчилар состави ва студентларидан.

Турдиев Бозорбой — Иштихон районидаги «Правда» колхози колхозчиларидан.

Широгоров Константин Константинович — ҳарбий хизматчилар йиғилишидан.

Ёрқулова Омонгул — Хатирчи районидаги Карл Маркс номли колхоз колхозчиларидан.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ

Область сайлов комиссиясининг раиси **Мўминов** Ғайниддин Фазлиддинович — область касаба союзлари советидан.

Область сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Чориев** Холсаид — Сурхондарё область коммунистик ташкилотидан.

Область сайлов комиссиясининг секретари **Олесько** Зинаида Дмитриевна — область социал таъминот бўлими ходимларидан.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Ортиқбоев Абдуллажон — ҳарбий хизматчилар йиғилишидан.

Маматраимова Санам — Денов районидаги Жданов номли колхоз колхозчиларидан.

Мухина Валентина Васильевна — 1-область касалхонаси ходимларидан.

Нормуродов Эшмурод — Жарқўрғон районидаги «Коммунизм» колхози колхозчиларидан.

Сатторов Бозор — Шеробод пахта заводи коммунистик ташкилотидан.

Фозилова Сожида — Сариосиё районидаги 32-мактаб ўқитувчиларидан.

Ҳакимов Маъруфжон — Термиз районидаги «Намуна» колхози колхозчиларидан.

Йўлдошева Улжон — Шўрчи районидаги Карл Маркс номли колхоз колхозчиларидан.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

Область сайлов комиссиясининг раиси **Тоғаев** Мамашариф Убайдиллаевич — Ўзбекистон Ленинчи коммунистик ёшлар союзи Гулистон шаҳар ташкилотидан.

Область сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Қосимова** Хадича — область касаба союзлари Советидан.

Область сайлов комиссиясининг секретари **Рассохин** Василий Александрович — Гулистон шаҳар коммунистик ташкилотидан.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Аймонқулова Майра — Пахтаорол районидаги «Славянский» совхози комсомол ташкилотидан.

Аҳмедов Тўйчи — Гулистон районидаги «Октябрь» колхози колхозчиларидан.

Искандаров Турсунбек — Жетисой районидаги Ленин номли совхоз касаба союз ташкилотидан.

Кочмарев Константин Константинович — Ховос станцияси тепловоз депоси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Рустамова Оппоқой — А. Икромов номидаги 26-совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва хизматчиларидан.

Сатторова Шахзода Сатторовна — Киров районидаги «Победа» ўрта мактаб ўқитувчиларидан.

Ҳамробоева Соғтихон — Сирдарё районидаги Куйбишев номли колхоз колхозчиларидан.

Ҳамроқулов Жўрақул Ҳамроқулович — Жиззахдаги машина ҳисоблаш станцияси ходимларидан.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

Область сайлов комиссиясининг раиси **Абдуллаев** Убайдулла — область касаба союзлари Советидан.

Область сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Яковлев** Иван Фомич — Фарғона область коммунистик ташкилотидан.

Область сайлов комиссиясининг секретари **Бирюкова** Фаина Ильинична — Фарғона шаҳридаги 14-ўрта мактаб ўқитувчиларидан.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Журлова Анна Алексеевна — Охунбобоев номидаги Қўқон тикувчилик фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Кенжаев Қурбон — Киров районидаги «Октябрь 40 йиллиги» совхози «Париж коммунаси» бўлими ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва хизматчиларидан.

Қўчқоров Сотволди — Ленинград районидаги Ленин номли колхоздан.

Мурзулуков Исомиддин Мурзулукович — Қува районидаги даволаш-санитария бирлашмаси ходимларидан.

Нурматова Ибодат — Охунбобоев районидаги «Коммуна» колхози колхозчиларидан.

Пўлатова Кароматхон — Олтиариқ районидаги 1-ўрта мактаб комсомол ташкилотидан.

Пўлатов Аҳмаджон — «Чимён» нефть кони ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Ҳоликова Муҳаббат — Марғилондаги «Атлас» газлама фирмаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Область сайлов комиссиясининг раиси **Худойберганова** Ойбиби — область касаба союзлари Советидан.

Область сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Қурёзов** Раҳимберган — Шовот районидаги «Ленинизм» колхози колхозчиларидан.

Область сайлов комиссиясининг секретари **Сорокин** Иван Тимофеевич — Хоразм область коммунистик ташкилотидан.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОЛАРИ:

Оллоберганов Марим — 167-трест биринчи бинокорлик бошқармасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Отажонов Турди — Хазорасп пахта заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Василевская Лидия Васильевна — медицина ходимлари касаба союзи область комитетидан.

Жуманиёзов Исмоил — Хивадаги 13-авторемонт устахонаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Машарипов Матрасул — Урганч ремонт заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Приезжев Вячеслав Николаевич — Ўзбекистон Ленинчи коммунистик ёшлар союзи Хоразм область ташкилотидан.

Сафоева Ойша — Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи область комитетидан.

Холмуротова Энажон — Гурлан районидаги Янгибозор тайёрлов пункти ходимларидан.

Эшматова Уллижон — Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли колхоз колхозчиларидан.

Юсупова Шарифа — Урганч районидаги Охунбобоев номли колхоз колхозчиларидан.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 24 январь.
Тошкент шаҳри.

ОСМОННИ ЗАБТ ЭТАЁТГАНЛАР

(Боши учинчи бетда)

Мардлик нима ўзи? Мардлик — кишининг қўрқинчни енгиб онгли ҳаракат қилишидир. Албатта, бу таъриф анча умумий. Лекин ҳар қандай тадқиқотчини ҳар қадамда кутилмаган вазият пойлаб туради. Вужудга келган мураккаб вазиятдан чиқа олиш — синовчи учувчининг ахлоқ нормаси ва мардлик тадбиридир.

Ракета-самолёт синовчилари экипажида штурманнинг зиммасига ҳам анча ишлар тушади. Синовчи штурман Виталий Иванович Царегородцев менга мана буларни гапириб берди:

— Синовчи штурман оддий штурмандан тадқиқотчилик хулқи билан фарқ қилади. У, самолётни тўғри йўлдан учириб бориши ва бомба ташлаши керак. Синовчи штурман шулардан ташқари тадқиқотчилик ишини ҳам олиб боради. Штурман ҳарбий қисмдан топшириқ олиб, уни инструкция бўйича бажаради. Аммо қўлингизда тўла инструкция йўқ. Уни ўзингиз тузишингиз керак.

Бир куни менга белгиланган ракета учириш жойига самолётни жуда аниқ йўллаб бориш топширилди. Устига радиолакаторсиз ва астро ориентаторсиз ишлашим керак эди.

— Хўш, нима бўлди?

— Бошқа навигация асбобларидан фойдаландим. Ракета муваффақият билан отилди. Йўқса, ракетоносецни базага қайтаришга тўғри келади. Шунда кўп соатли учиш бекорга кетарди.

Энг мукаммал техника, энг янги навигация воситалари менинг ихтиёримда. Устига машинани яхшилаш учун яна нималар қилиш кераклигини конструкторларга айтиб беришим ҳам мумкин. Сирасини айтганда мана шулар туфайли ҳам синовчилик ишида қолиб кетдим...

Бу ердаги ҳар бир киши — авиация тарихининг бир саҳифасидир. Мисол учун Евгений Климов, Юрий Сухов ёки Виктор Кузнецовларни олайлик. Кузнецов билан Климов Улуғ Ватан урушида «Пе-2» гвардия бомбардимончилар полкида жанг қилганлар. Улар неча ўнлаб марта жанговар парвоз қилишган. Урушдан кейинги авиация тараққиёти маҳсуллари шуларнинг қўлига топширилган. Бомбардимончи самолётларга осмонда ёнилғи қуйиш системасини мана шулар биринчилардан бўлиб рўёбга чиқаришган. Самолётга осмонда ёнилғи қуйиш нима ўзи?

Ёнилғини сарфлаб бўлган ракетаносец танкер самолёт учиб кутиб турган учрашув районига ўтади. Шунда танкер самолётдан чиққан шлангдан ракетаносец самолётга тонна-тонна ёнилғи ҳайдаб ўтказилади. Бу ниҳоятда аниқликни талаб этадиган жуда қийин иш. Икки самолёт ҳавода баайни бир-бири билан пайваста бўлгандек, учиб боради. Ҳаммаси ўрганиш бўлиб кетган ҳозирги вақтда ҳам осмонда ёнилғи олиш учувчилардан катта асабий зўриқиш ва жисмоний куч талаб этади. Ўшанда эса бу нарса биринчи марта қилинар, икки самолётни туташтиришнинг энг яхши методлари қидириларди...

ТУНГИ АТАКА

Жиддий генерал Георгий Артурович ниҳоят менинг тунда бомба ташлаш учун учишда қатнашувимга рухсат берганида, тўғрисини айтсам, дарров ишонмаган эдим. Мен учадиган самолёт — жанговар эмас, балки штурман класси қилиб, ускуналанган машқ самолёти эди, албатта. Ракета отадиган самолёт штурманлари мана шунда машқ қилишади.

Оператор штурман Паншин тунги совуқдан жунжикиб чўнтак фонари билан йўлни ёритиб, самолёт қанотлари остига илинган ракеталарнинг маҳкамлигини текшириб чиқмоқда. Унинг кетидан нафасимни чиқармай юраман ва ярим метрча келадиган кичик-кичик бомбаларнинг ўткир қанотчаларига бармоқларимни эҳтиёт бўлиб тегизаман. Кейин нарироқда, фонарь ёнида турган кишилар олдига анча шошқин қайтаман. Бу кишилар — икки экипаж. Бизнинг экипаж ва С. Г. Дедухнинг экипажи. Дедух биздан бир неча минут барвақт старт олиб ракетаносецни тунги синовга учириб кетади. Сергей Григорьевич газетага ўралган чоғроқ тугунни силкиб-силкиб аллақандай кулгили гап айтаяпти. Бунга менинг эътибор бераётганимни сезиб деди:

— Хотинимнинг йўлга берган бутерброди.

Паншин ҳам олдимизга келади. У, менинг ҳалиги бомбачалардан шошилинч қочиб келганимга эътибор ҳам бермаган. Самолётнинг тайёр эканлиги тўғрисида доклад қилади. Команда эса ўз машиналарига қараб юра бошлайди. Ҳар бир киши ўз ўрнини эгаллайди. Ҳаво кемасининг командири Борис Андреевич мени экипажга таништиради. Радист Василий Сергеевич Попов билан ёнма-ён ўтирамав. Қулоқ солиб турамиз.

Самолётни учиш полосасига келтирган Дедух кўтарилишга рухсат сўрайди. Аэродромдаги ойнабанд минора диспетчерлик команда пункти самолётлар билан фақат кўтарилаётганда ва қўнаётгандагина алоқа боғлаб туради. Шу пункт Дедухга старт беради ва ракетаносецни ўзидан «Василёк» локатори ихтиёрига ўтказади. Бу локатор энди Дедух экипажини то ерга қўнгунча кузатиб туради.

Ниҳоят биз ҳам старт оламиз. Кўтарилаётганимизда рул иккинчи пилот подполковник Борис Леонтьевич қўлида. Штурман Геннадий Ивановичнинг бўйи шу қадар баландки, у кеманинг бурун қисмида ойнабанд кабинасига ўтирганида тиззалари иягига яқин келиб қолди.

Реактив самолётимиз баландликка тез кўтарилиб боради. Милт-милт электр чироқлари билан тўлган Ер пастда, аллақаёқларда қолиб кетди. Олдимиз ва тепамиз ёрқин юлдузлар билан тўлган зулмат.

Яна баланд кўтариламиз. Тўсатдан қоронғу осмон билан ер ўртасида шафақ ёришиб кетгандек бўлди. Қирмизи шўъла ичида — планетамизнинг патирдек думалоқ чеккасини кўрдим. Бир вақт космонавт Феоктистов ишлаган рангли суратда ҳам планетамизнинг чеккаси мана шунақанги кўринган эди. Лекин у суратдаги ернинг думалоқ чизиғи анча равшанроқ кўринарди. Бу нима, деб сўрайман. «Қуёш ботишини қувиб боряпмиз...» — шлемофонда кулиб жавоб беради кема командири.

Кимдир қанча баландликда учаётганлигимизни айтиб, дейди: «Яна минг метр кўтарилганимиздан сўнг жанговар учишга ўтамиз».

Борис Андреевич, «Матбуот учун биринчи ҳамлага» руҳсат сўраймизми?

Ким ҳазил қилаётганлигини ажрата олмайман. Бир экипажнинг ўзида учта штурман бўлганидан кейин қандай қилиб ажратиб бўларди.

— Вайсаманг! — гапни жиддий бўлади командир.

Тезликни яна оширамиз. Пилот кабинасида автопилот аппарати ишга тушириб юборилади. Самолётни бошқариш етакчи штурманга ўтказилади. У машинани жанговар курсга буриб хабар беради:

— Чиқдик. КЗАни ишга тушираман. Ташланг! (КЗА дегани контроль ёзув аппаратидир).

Самолёт бир оз юқорига силкингандек бўлади. Ёки шундай туюлганмикан? Ҳа, машина баландлаб кетяпти.

— Ёняптими? — сўрайди овозлардан бири.

— Нима ёняпти? — мен Геннадий Ивановичнинг кабинасига суқилиб кириб локатор ойначасига кўзимни тикаман.

— Ёрқин нуқталари бўлган шохчага ўхшаш иккита нарсани кўряпсизми. Булар — трассерлар. Ердаги кузатувчилар шуларга қараб бомба учишини кузатадилар.

Яна жанговар бурилиш. Иккинчи марта бомба ташлагани учиб борамиз.

— Диққат! Ташланг!

— Портлашга кўзим тушади, менимча битта бўлса керак.

Йўқ, бир марта силкиниш бўлса-да, иккита портлаш бўлган. Иккита трассер ёнаётган бўлса-да, бир-бирига яқинлигидан битта бўлиб кўринган.

— Эртага Андрей Семёнович буни сенга аниқ тушунтириб беради...

Андрей Семёновичи ким бўлди экан?

Уч штурманнинг ҳар бири ўз жойидан навбатма-навбат бомба ташлайди. Контроль ёзувчи аппарат бутун процессни аниқ қайд этади.

Энди уйга, — дейди кема командири.

— Командир, курсимиз қандай бўлади? 90 бўлса ёмон бўлмасди.

— Майлига!

—Командир «Василек»га ишни тугатиб, нуқтага қайтиб келаётганлиги тўғрисида доклад қилади.

Ҳамма ёғимиз милт-милт юлдуз. Тинч учяпмиз. Ҳар ким ўз ўйига шўнғиган. Мана остимизда яна электр чироқлари кўринди. Бир чеккада қўниладиган полоса ҳам равшанлашди. Ерга яқинлашар эканмиз, аэродром маякларининг ўчиб-ёниб турганлигини кўрамиз. Қўнғироқ чалинди. Демак, биринчи босқични ўтибмиз. — Бу узоқдагиси. Яна сигнал берилади: бу — яқин босқич. Шундан кейин самолёт бетон йўлдан равон ғилдираб боради. Дедух қаердайкин?

— Генерал тонготардагина учиб келади,— кулишади «бомберлар». — Хотини бетурбродни бекорга берган дейсизми.

Биз ҳаммаси бўлиб, икки соатча учган бўлсак-да, менга камида Владивостоккача бориб келгандек туюлди.

— Бу одатланмаганлигингиздан, — дейди учинчи штурман Петров. — Тез-тез келиб туринг. Ҳатто асбобларга қарамасдан аниқ вақтни ҳам, ҳақиқий тезликни ҳам белгилай оладиган бўлиб қоласиз...

Туннинг қолганини донг қотиб ухлаб ўтказдим. Оз бўлмаса учиш таҳлилига кечикиб қолаёздим. Таҳлилда «биз» бомба ташлашни аъло баҳода бажарганлигимизни билдим. Мана шу топшириқда ТАСС мухбири ҳам «қатнашганлиги» кўнгилга озгина қувонч бағишларди.

Ўша Андрей Семёновичнинг мутахассиси айтишича, бомба ташлаш муваффақиятли ўтган.

Маълум бўлишича, бутун жанговар учиш вақтида бизни кузатиб туришган. Улар буни қандай қилишаркин-а?

Г. КУДРЯВЦЕВА,

(ТАСС махсус мухбири).

Ҳарбий Ҳаво Кучларининг синовчи аэродроми.

(Давоми бор).

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

МОЛИЯ МИНИСТРЛАРИНИНГ МУЗОКАРАЛАРИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Ҳукуматнинг шаҳар чеккасидаги резиденцияси Чекерсда беш мамлакат — Англия, АҚШ, Франция, Германия Федератив Республикаси ва Италия молия министрлари олиб бораётган музокаралар тугади. Бу учрашув Англиянинг ташаббуси билан ўтказилган эди.

Музокаралар тўғрисида жуда ўйлашиб ёзилган ахборотда айтилишича банк процентининг учёт ставкаси тўғрисидаги масала шу учрашувда муҳокама қилинган асосий масала бўлган. Министрлар бизнинг мақсадимиз бу учёт ставкасини мумкин қадар паст даражада сақлаб туриш манфаатлари йўлида ҳамкорлик қилишдан иборат бўлиши лозим, деган фикрга келдилар. «Таймс» газетасининг бугунги сонида, бу ахборот «эҳтиёткорлик намунаси» деб айтишмоқда ва кенгашда «муштарак программа билан иш қилиш тўғрисида ёки бирор мажбурият олинганлиги натижасига шама ҳам қилинмабди» деб газета ўзининг аччиқланганлигини исбот қилмоқда.

Банк процентининг учёт ставкаси, яъни банк берадиган қарзлар эвазига олинадиган процент лейбористлар ҳукуматининг ҳозирги молия сиёсатини танқид қилиш учун кўпдан бери сабаб бўлиб келмоқда. Ҳозир 7 процент ҳисобланаётган бу ставка бир вақтлар чет эл капиталини Англияга тортиш умидида, шунингдек мамлакат ичида молиявий-иқтисодий чеклашлар вужудга келтирмоқ учун оширилган эди. Бироқ, шундан сўнг ишлаб чиқариш даражаси пасайиб кетганлиги ва ишсизлик кўпайиб бораётганлиги экономистларни жуда ҳаяжонга солиб қўймоқда.

Бу ставкани камайтириш масаласини ҳозир ҳукумат кўриб чиқаётган бўлса керак, демоқдалар. Шу муносабат билан Лондондаги обзорчилар, молия министри Каллагэн бу тадбирнинг халқаро миқёсида фунт стерлинг учун оғир оқибатлар келтиришига йўл қўймаслик учун бошқа мамлакатлар Англиядан ўрнак олишлари керак, деб ўз ҳамкасбларидан илтимос қилди.

ҲИСОБ КЎПАЙМОҚДА

ХАНОЙ, 23 январь. (ТАСС). Кеча, Америка авиацияси ҳужумлар қилган вақтда Вьетнам Халқ армиясининг зенитчилари душманнинг 2 самолётини уриб туширдилар, дейилади ВИА агентлигининг хабарида.

Вьетнам Демократик Республикаси устида уриб туширилган Америка самолётларининг жами 1659 тага етди.

Туркия — Америка музокаралари

АНҚАРА. (ТАСС). Туркия билан АҚШ ўртасида турли даврларда тузилган икки томонлама битимларни қайта кўриб чиқиш масаласига бағишланиб, Анқарада Туркия—Америка музокаралари бошланди.

Туркиянинг суверенитетини камситаётган мана шу икки томонлама битимларни бекор қилишни жамоатчилик тобора кўпроқ талаб қилаётганлиги сабабли «адолат партияси» ҳукумати шу битимни қайта кўриб чиқиш ва ўзгартириш тўғрисида АҚШ билан музокаралар бошлаганлигини айтди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ОЛИМЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

21 январда Тошкентга Чехословакия Фанлар академиясининг делегацияси келди. Делегацияга шу мамлакат фанлар академияси раисининг ўринбосари Я. Кожешник бошчилик қилмоқда. Меҳмонлар шаҳарни томоша қилдилар. Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси билан танишдилар. Чехословакия олимлари делегациясини 23 январда республика Фанлар академиясининг президенти О. Содиқов қабул қилди. Сўнгра делегация Ўзбекистоннинг илмий муассасалари билан таниша бошлади.

Академик Я. Кожешник УзТАГ мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Биз, Ўзбекистон ривожланган республика эканлигини билар эдик. Лекин сизнинг халқ хўжалиги ютуқлари виставкангизда кўрганларимиз кутганимиздан ортиқ бўлди. Ўзбекистон саноати юксак даражага эришди. Бу шубҳасиз, фан муваффақиятли ривожланишининг натижасидир. Ҳозирги сафаримиз Чехословакия ва Ўзбекистон олимлари ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашга ёрдам беради. Олимларимиз ўртасидаги ҳамкорлик бошланиб кетди — Ўзбекистон Фанлар академияси олимларининг делегацияси Прагада бўлди.

АГРЕССОРНИНГ ХУНРЕЗЛИГИ ТЎХТАТИЛСИН

ВАШИНГТОН. Ташқи ишлар бўйича сенат комиссиясининг раиси Уильям Фулбрайт «Вашингтон ивнинг стар», «Сент—Луис пост диспэтч», «Детройт ньюс» ва «Ньюарк ньюс» газеталарининг мухбирлари билан суҳбатда бундай деди: АҚШ ҳукумати шимолий Вьетнамни ҳаводан бомбардимон қилишни тўхтатиши, Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтини «Курашнинг муҳим ва қонуний иштирокчиси» деб таниши керак. Уильям Фулбрайт Жонсон ҳукуматини Вьетнамда давом этаётган «мудҳиш хунрезлик»ни тўхтатиш учун зарур чоралар кўришга чақирди. Фульбрайт АҚШ «Кичик мамлакат» — Вьетнам билан «шармандаларча» муомала қилмоқда, деб таъкидлади.

НЬЮ-ЙОРК АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши ёзилган плакатлар Нью-Йоркдаги авлиё патрик ибодатхонаси ёнида пайдо бўлди. Неча ўнлаб кишилар ибодатхона дарвозаси олдида намойиш ўтказдилар, пикетчиларнинг бошқа бир қисми атрофдаги кўчаларда тўпланди.

Жанубий Вьетнамдаги гарнизонларни айланиб чиққан Америка кардинали Спеллманнинг Жанубий Вьетнамда яқинда урушқоқлик руҳида айтган гапларига қарши норозилик юзасидан пикет уюштирилди. Намойишда қатнашганлиги учун 20 дан ортиқ киши қамоққа олинди.

РЕЙКЬЯВИК. Исландия ёшлари Американинг Рейкьявикдаги элчихонаси биноси олдида АҚШнинг Вьетнамдаги жиноий урушига қарши, Америка ҳарбийларининг бу урушда тинч аҳолига нисбатан қўлланаётган ваҳшиёна усулларига қарши норозилик намойиши ўтказдилар. Намойишчилар Вьетнамдаги урушни тўхтатишни талаб этган плакатларни кўтариб бордилар.

СТОКГОЛЬМ. Ғарбий Германиянинг яқинда Вьетнам Демократик Республикасига бориб келган таниқли жамоат арбоби, руҳоний Мартин Нимеллер Мальмада қуйидагиларни айтди: Америка қўшинларини Вьетнамдан олиб чиқиб кетиш-Вьетнамдаги урушни тўхтатишнинг бирдан-бир тўғри йўлидир.

Германия Федератив Республикаси ҳукумати, — деди Нимеллер, АҚШдан Вьетнам халқига қарши бемаъни урушни тўхтатишни талаб қилиши зарур.

М. Нимеллер, сўзининг охирида Ханой атрофидаги шаҳарларда Америка авиацияси томонидан вайрон қилинган фабрика ва мактабларни кўрганлигини айтди. Бу,— деди у,—жуда мудҳиш бомбардимонлар оқибатидир.

(ТАСС).

Вьетнам Демократик Республикасининг меҳнаткашлари ўз ватанини Америка ваҳшийларидан ҳимоя қилишга шай турибдилар. ВИА — ТАСС фотоси.

Ҳушёрликка чақириқ

БУЭНОС-АЙРЕС, 24 январь. (ТАСС). Аргентина-Герман демократик марказининг «Кларин» газетасида эълон қилинган баёнотида: «Германия Федератив Республикасидаги сўнгги воқеалар бутун дунёнинг эътиборини бу мамлакатга яна бир бор жалб этди», — дейилади. Марказ, жумладан, Гессен ва Бавариядаги сайловда неонацистларнинг муваффақият қозонганликларини қайд этиб ўтади.

Гитлерни ҳокимиятга чиқазган катта-катта магнатлар ҳозирги вақтда мамлакат экономикасини контроль қилиб турибди, дейилади баёнотда. Германия Федератив Республикаси янгитдан реваншчилик ва босқинчилик йўлига ўтиш учун атом қуролини олишга ҳаракат қилмоқда.

Аргентина — Герман демократик маркази герман империализмининг жаҳон ҳалокатига олиб келадиган янги агрессиясига тўсқинлик қилиш учун кишиларни ҳушёрликка чақиради.

АЖОЙИБОТЛАР... ҚИЗИҚ ҲАНГОМАЛАР...

Пеленинг янги ҳунари

Футболчи Пеле бутун дунёга танилган. Яқинда у рассом сифатида ҳам танилди. Пеле футбол ўйини манзарасини чизиб ишқибоз рассомлар аукционига қўйди. Картинани сотишдан келган даромад рак билан оғриган кишиларни даволаш имкониятларини тадқиқ қилиш ишларига сарфланиши лозим. Пеле чизган картинани олдин ўғирлашиб кетишди. Бироқ, полиция уни топиб келишга муваффақ бўлди. Картина энг юқори нарх билан — 2 миллион 100 минг крузейрога сотилди. Пеле эса аукционнинг ташкилотчиларидан мукофот тариқасида «олтин кисть» олди.

Футбол ва тасвирий санъат каби иккита «машғулот» бир кишига етарли бўлиши керак эди. Бироқ, яқинда Пеле яна бир ишга аралашишга тайёргарлик кўраётгани маълум бўлиб қолди. ДПА агентлиги Пеле «сварка иши техникасини ўрганиш учун» яқинда ГФРга боражаклиги тўғрисида Ғарбий Германия саноатчиси Роланд Эндлер билан музокара олиб бораётгани ҳақида шов-шув тарқатди. Бу музокараларга қараганда, етарлича капиталга эга бўлган Пеле яқин кунларда футболни тарк этиб, ГФРда ўқиб келгандан кейин ўз Ватанида хусусий компания ташкил этишни мўлжалламоқда.

«Тишларни ҳимоя қилиш» акцияси

Швециялик врач, спорт медицинаси бўйича таниқли мутахассис Линдгрен газеталарда «Футболчиларнинг тишларини ҳимоя қилиш» юзасидан кенг акция ўтказиш тўғрисидаги талаб билан чиқди. Гап шундаки, Швеция статистларининг ҳисобларига қараганда. 1965 йилда Швециянинг 649 футболчиси майдонда тўқнашув, тўп тегиш ва йиқилиш натижасида бир нечтадан тишини йўқотганлар. 1966 йилда эса уларнинг сони 846 кишига етган. Бу масала билан шуғулланган Линдгрен шундай деб баёнот берди: «Ҳар йили юзлаб ёш, кучли ва соғлом кишилар ўз тишларини, кўпинча олдинги тишларини йўқотишидан нима фойда? Футболчиларнинг тишларини ҳимоя қилиш тўғрисида жиддий ўйлаб кўрмоқ керак. Балки боксчилар сингари улар ҳам махсус резинадан фойдаланишар. Ҳар ҳолда, мен бирор йўл топилишига аминман».

«Мени яна сотинглар...»

Матбуотда Бразилия терма командасининг ўнг қанот ҳужумчиси, бутун дунёга Гарринча деган ном билан машҳур бўлган Маноэль дос Сантос футболчилик фаолиятини АҚШда тугалламоқчи эканлиги ҳақида хабарлар босилиб чиқди. Гарринча ҳозир 33 ёшда бўлиб, Америка футбол лигаси томонидан яқинда ташкил этилган клуб (Мадриддаги «Реал» командасининг собиқ юлдузи Альфредо ди Стефано раҳбарлик қилмоқчи бўлаётган клуб)да ўйнамоқчи эмиш.

Гарринча ўтган йили «Ботафого» командаси томонидан «Коринтиано» (Сан Пауло) клубига сотилган эди. Бироқ, форвард бу ерда ўзини кўрсатолмади, янги ҳамкасблари билан тил топа олмади. Маноэль дос Сантос «Ботафого» клубининг правлениесига қуйидаги илтимос билан мурожаат қилишга мажбур бўлди:

«Мени яна бир марта, бу гал АҚШга сотишингизни илтимос қиламан. Мен яна икки йил ўйнашим мумкин. Эндиликда ана шу йилларни Штатларда ўтказишни истардим. Бразилияда эса менингсиз ҳам юлдузлар жуда кўп».

(АПН).

Редактор ўринбосари

Х. ЕДГОРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт (Навоий номли опера ва балет театри артистлари). 9.30—Фортепьяно пьесалари. 10.10 — Концерт. 10.30 — Қўшиқлар. 11.10 — Сайловдан-сайловгача (Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловлар олдидан). 11.25 — Музикали танаффус. 12.15 — Спорт (рус). 12.30 — Топишмоқли концерт. 13.30 — Балетлардан парчалар. 16.10 — Композитор Мухтор Ашрафий. 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 18.10—Концерт (Румыния эстрада артистлари). 18.30 — Ўзбек халқ куйлари. 19.20 — Қозоқ куйлари 20.00 — Мақомлардан парчалар. 20.45 — «Резервлар ишга солинганда» (репортаж). 21.20 —Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 22.00 — Аҳлоқ ва тарбия темаларида (радио эшитувчиларнинг хатлари асосида). 22.15—А. Навоий ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар. 22.40 — Поэзия кечаси. 23.20—Концерт (сайловчиларнинг талабига мувофиқ).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00—Телевизион янгиликлар, 18.15 — Қизил галстук (тележурнал). 18.55—Пахта тозалаш саноатининг фахри, 19.20 — Концерт (1-автокомбинат бадиий ҳаваскорлари).

20.20 — Телевизион янгиликлар (рус тилида).

20.30 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00—В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан (болалар учун). 18.40—Рассом (ҳужжатли фильм). 19.10 — Кичик концерт. 19.50 — Телевизион янгиликлар. 20.00 — Здоровье (илмий-оммабоп программа).

20.40 — Қозоқ тилида эшиттириш.

Ўзбек тилида: 21.00—Телевизион янгиликлар, 21.10 — Рўзи Қодирий. Айтгил юрагим (шеърият мухлисларига) 21.30 — Верониканинг қайтиши (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 25/I да Гулсара, 26/I да Жизель.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/I да Ой тутилган тунда, 26/I да Қотил.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА 25/I да Қари қиз, 26/I да Ота ўғли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 25.26/I да Комилжон Отаниёзов раҳбарлиги ва иштирокида Хоразм ансамблининг концерти.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

1967 йил 25 февраль

кеч соат 7 да

Тошкент политехника институти механика факультетининг 25 йиллиги муносабати билан

ЮБИЛЕЙ КЕЧАСИ БЎЛАДИ.

Кириш таклиф билети билан.

ТОШКЕНТ МАДАНИЯ ОҚАРТУВ ТЕХНИКУМИ

Тошкент-95, Чиғатой кўчаси, 2-Чимбой проезди, 91-уйга

КЎЧИБ ЎТДИ

«ЎЗГЕОФИЗТРЕСТ»НИНГ МАРКАЗИЙ ЛАБОРАТОРИЯСИГА

радиотехника, автоматика ва телемеханика бўйича инженер ва техниклар, радиофизиклар, асбобларни ишлаб чиқариш ва конструкция қилиш механиклари, токарлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Орджоникидзе район, «Геофизик» посёлкаси, кадрлар бўлими (1,4-автобусларнинг «Салор» остановкасидан «Салор-Тузель» автобусининг «Геофизик» остановкаси).

Ходимларни ишга ва ишдан олиб келиш учун автобуслар қатнайди.

ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ҚИДИРИШ ИШЛАРИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ИНСТИТУТИГА

инженер геологияси мутахассислиги бўйича инженер ва техниклар, гидрогеолог, геодезистлар, топографлар, сменали пармалаш мастерлари ва ўзи юрар установкаларга пармалаш мастери ёрдамчилари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор массиви, Қатортол кўча, 38-уй (2, 11-троллейбуслар, 9,11-трамвайларнинг «Қатортол» остановкаси).

«ШАРҚ» МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОМБИНАТИ

Сунъий гуллар, нусха олиш (мева, сабзавот ва бошқалардан) ҳамда таъзия гулчамбарлари тайёрлашга

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фигельский кўчаси, 9-уй, телефон Е-6-29-76.

Маиший хизмат кўрсатиш бюроси — Тошкент шаҳар, Глинка кўчаси, 5-уй, телефон 5-23-49.

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИ

Тошкент 1-ишлаб чиқариш комбинатига

ишлаб чиқариш-план бўлими бошлиғи, автопогрузка ҳайдовчилари, ишлаб-чиқариш бухгалтери, шоферлар, юкчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Волгоград кўчаси, 28-а уй.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИГА ҚАРАШЛИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КАФЕДРАСИГА

старший лаборантлар (қишлоқ хўжалиги бўйича олий маълумотлик)

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 183-уй, 3-38-хона.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ. «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914. В39323, Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши—В33469. В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик—В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679. В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249. В30250. В30251. В30252. В30253. В30254. В30255. В30256. В30257. В30258.

№ А — 21. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 05062.